

Ogólne warunki ubezpieczenia „PZU HOTEL”

ustalone Uchwałą Nr UZ/383/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. z dnia 17 lipca 2007 r.
ze zmianami ustalonymi uchwałą Nr UZ/569/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r.

PZU HOTEL

SPIS TREŚCI	Str.
Postanowienia wstępne	1
Definicje	2
Rozdział I Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów	4
Rozdział II Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku	6
Rozdział III Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia	8
Rozdział IV Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	8
Rozdział V Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	10
Rozdział VI Ubezpieczenie assistance	11
Rozdział VII Ubezpieczenie ryzyka utraty zysku	12
Rozdział VIII Postanowienia wspólne	13
Wyłączenia wspólne	13
Zawarcie umowy ubezpieczenia	13
Początek i koniec odpowiedzialności	14
Prawa i obowiązki stron	15
Ustalenie rozmiaru szkody	16
Ustalenie wysokości odszkodowania dla ubezpieczenia mienia	17
Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	18
Wypłata odszkodowania	18
Zabezpieczenie praw regresowych	18
Podwójne ubezpieczenie	19
Właściwość sądu	19
Rozdział IX Klauzule dodatkowe	19
Klauzula Nr 1 ubezpieczenia przepięć	19
Klauzula Nr 2 ubezpieczenia rozmrożenia	19
Klauzula Nr 3 ubezpieczenia dewastacji	19
Klauzula Nr 4 ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności gospodarczej	20
Klauzula Nr 5 ubezpieczenia OC pracodawcy	20
Klauzula Nr 6 ubezpieczenia kosztów wymiany wody w basenie	20
Klauzula Nr 7 ubezpieczenia OC najemcy za szkody w nieruchomościach	21
Klauzula Nr 8 ubezpieczenia OC najemcy za szkody w rzeczach ruchomych	21
Klauzula Nr 9 ubezpieczenia OC za szkody w mieniu powierzonym	21
Klauzula Nr 10 ubezpieczenia OC za szkody w mieniu przechowywanym	21
Klauzula Nr 11 ubezpieczenia OC parkingu strzeżonego	21
Klauzula Nr 12 ubezpieczenia aktów terroryzmu	22
Klauzula Nr 13 ubezpieczenia sprzętu przenośnego bez stałego dozoru	22
Klauzula Nr 14 ubezpieczenia mienia gości hotelowych od kradzieży bez włamania	22
Klauzula Nr 15 ubezpieczenia szkód w mieniu od sprzeniewierzenia pracownika	22
Klauzula Nr 16 ubezpieczenia OC za szkody wyrządzone uczestnikom imprezy	23
Klauzula Nr 18 ubezpieczenia OC za produkt	23
Klauzula Nr 23 ubezpieczenia OC za rzeczy wniesione przez gości hotelowych	23
Postanowienia końcowe	24

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Ogólne warunki ubezpieczenia PZU HOTEL, zwane dalej „OWU”, stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. (zwany dalej PZU SA) z osobą prawną, jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, osobą fizyczną (zwanymi dalej „Ubezpieczającym”).
2. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia PZU HOTEL jest objęcie umową ryzyka ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów oraz co najmniej jednego ryzyka z wymienionych w ust. 3 pkt 1–4.

3. W ramach ubezpieczenia Ubezpieczający może ubezpieczyć ponadto:

- 1) mienie od kradzieży z włamaniem i rabunku,
- 2) szyby i inne przedmioty od stłuczenia,
- 3) sprzęt elektroniczny,
- 4) odpowiedzialność cywilną (OC) deliktową, z możliwością wprowadzenia klauzul rozszerzających zakres ubezpieczenia o:
  - a) OC pracodawcy,
  - b) OC najemcy za szkody w nieruchomościach,
  - c) OC najemcy za szkody w rzeczach ruchomych,
  - d) OC za szkody w mieniu powierzonym,
  - e) OC za szkody w mieniu przechowywanym,

PZU

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy,
KRS 000009831, NIP 526-025-10-49, wysokość kapitału zakładowego: 86 352 300,00 zł,
kapitał wpłacony w całości

- f) OC parkingu strzeżonego,
  - g) OC za szkody wyrządzone uczestnikom imprezy nie mającej charakteru imprezy masowej,
  - h) OC za produkt,
  - i) OC za szkody w rzeczach wniesionych przez gości hotelowych,
- 5) usługi assistance,
  - 6) ryzyko utraty zysku.
4. Ubezpieczeniem objęte jest mienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.
  5. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od uregulowań w OWU.
  6. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2. DEFINICJE

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – wszelkiego rodzaju działania, indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko ludności lub mieniu, mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **budowle** – trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- 3) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach wraz z wbudowanymi instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową; za budynki uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem;
- 4) **Centrum Dyspozycyjne PZU SA** – Centrum Dyspozycyjne działające w imieniu PZU SA świadczące usługi assistance określone w OWU na rzecz Ubezpieczonego; Centrum Dyspozycyjne PZU SA, do którego Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązana jest zgłosić zaistniałe zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową czynne jest 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. Numery telefonów Centrum Dyspozycyjne PZU SA podane są w dokumencie ubezpieczenia (polisie);
- 5) **choroba przewlekła** – choroba o długotrwałym przebiegu, stale lub okresowo leczona oraz choroba będąca przyczyną hospitalizacji w okresie 12 miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz związane z nią komplikacje;
- 6) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania świadczących wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 7) **dozór** – ochrona ubezpieczonego mienia wykonywana w zorganizowany sposób przez co najmniej jedną osobę pełnoletnią spośród pracowników Ubezpieczonego lub przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;
- 8) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających;
- 9) **działalność hotelarska** – działalność polegająca na świadczeniu usług krótkotrwałego ogólnodostępnego wynajmowania domów, mieszkań, pokoi, miejsc noclegowych oraz na świadczeniu usług z tym związanymi, w szczególności prowadzeniu restauracji, baru, kawiarni, parkingu;
- 10) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 11) **franszyza integralna** – ustalona w OWU lub w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa, poniżej której PZU SA nie ponosi odpowiedzialności;
- 12) **franszyza redukcyjna** – ustalona w OWU lub w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, pomniejszająca wysokość odszkodowania;
- 13) **gość hotelowy** – osoba korzystająca z usług hotelu;
- 14) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 15) **hotel** – hotel, motel, zajazd, schronisko turystyczne, dom wycieczkowy, dom pracy twórczej, schronisko młodzieżowe, pensjonat, dom wczasowy, dom wypoczynkowy, ośrodek szkoleniowy, sanatorium, a także pokój w gospodarstwie agroturystycznym;
- 16) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 17) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek, ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW), którego działanie wyrządza masowe szkody; w uzasadnionych przypadkach lub braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 18) **kosztowności** – złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i inne metale z grupy platynowców;
- 19) **kradzież z włamaniem** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
  - a) z zamkniętego lokalu (w przypadku wartości pieniężnych także z zamkniętego urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych), po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczeń kluczem podrobionym lub innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku,
  - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady, które mogą być użyte jako dowód ukrycia;
- 20) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
- 21) **lekarz PZU SA** – lekarz-konsultant, który na zlecenie Centrum Dyspozycyjnego PZU SA świadczy usługi określone w OWU;
- 22) **lokal** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia, użytkowane przez Ubezpieczonego, a także przez gości hotelowych;
- 23) **maksymalny okres odszkodowawczy** – okres maksymalnie trzech miesięcy przestoju w działalności hotelarskiej, w wyniku którego powstała utrata zysku objęta ubezpieczeniem;
- 24) **mienie** – przedmiot ubezpieczenia określony w umowie ubezpieczenia;
- 25) **mienie osobiste pracowników** – przedmioty osobistego użytku pracowników Ubezpieczonego, które zwyczajowo

- bądź na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych i kosztowności;
- 26) **mienie oddane w celu przechowania** – mienie ruchome gościa hotelowego, które zostało powierzone do przechowania utrzymującemu zarobkowo hotel lub jego pracownikowi albo umieszczone w miejscu przez nich wskazanym lub na ten cel przeznaczonym (np. kosztowności, przenośny sprzęt elektroniczny i optyczny, pojazdy mechaniczne);
- 27) **mienie przyjęte w celu wykonania usługi** – rzeczy ruchome przyjęte w celu wykonania usługi (np. naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania) oraz do używania bądź sprzedaży;
- 28) **mienie (rzeczy) wniesione przez gościa hotelowego** – mienie, które w czasie korzystania przez gościa z usług hotelu znajduje się w tym hotelu, z wyłączeniem mienia oddanego w celu przechowania;
- 29) **nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu gościa hotelowego, wymagający natychmiastowej pomocy lekarskiej;
- 30) **nakłady adaptacyjne** – wartość adaptacyjnych robót budowlanych i wykończenia wewnątrz ustalona na podstawie poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów na dostosowanie najmowanych przez niego budynków, budowli i lokali do rodzaju prowadzonej działalności lub dla podniesienia ich standardu;
- 31) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
- 32) **następstwa szkód wodociągowych** – szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli co najmniej jedną z przyczyn tych szkód było:
- a) spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych płynów ze znajdujących się wewnątrz budynku lub na posesji objętej ubezpieczeniem przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji,
  - b) cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków Ubezpieczonego,
  - c) samoczynne otworzenie się główek tryskaczowych z innych przyczyn niż wskutek ognia,
  - d) nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w lit. a;
- 33) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego jakakolwiek osoba doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła;
- 34) **obiekty małej architektury** – elementy wyposażenia otoczenia hotelu, w szczególności lampy oświetleniowe, posągi, murki ogrodowe, grille murowane, fontanny, baseny, pergole, altany, urządzenia sportowe służące do rekreacji, piaskownice, śmietniki, wodotryski, huśtawki, drabinki, inne wyposażenie placów zabaw;
- 35) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 36) **okres odszkodowawczy** – określony przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia okres przestoju w działalności hotelarskiej potrzebny do przywrócenia obiektu do stanu sprzed wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, jaki Ubezpieczający deklaruje do ubezpieczenia na podstawie ubezpieczenia ryzyka utraty zysku w trakcie rocznego okresu ubezpieczenia, jednak nie dłuższy niż maksymalny okres odszkodowawczy;
- 37) **opieka** – sprawowanie pieczy nad dzieckiem lub osobą niesamodzielną poprzez zapewnienie jej należytej egzystencji w zakresie podstawowych potrzeb bytowych i ochrony przed niebezpieczeństwami;
- 38) **osoba bliska** – małżonek, wstępni, zstępni, pasierbowie, dzieci przysposobione albo przyjęte na wychowanie, przysposabiający, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, synowie, zięciowie, konkubent;
- 39) **osoba wyznaczona** – osoba wskazana przez gościa hotelowego dla potrzeb ubezpieczenia assistance; wskazanie takiej osoby jest równoznaczne z upoważnieniem jej do sprawowania opieki nad dziećmi gościa hotelowego i osobami niesamodzielnymi w sytuacji, o której mowa w § 24 ust. 4 i 5 OWU;
- 40) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 41) **parking strzeżony** – teren ogrodzony stałym ogrodzeniem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całonocowo dozorowany, wyposażony w urządzenia uniemożliwiające wjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej miejsce postojowe;
- 42) **powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących, w szczególności wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych, sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych; za powódź uważa się również zalanie terenu w następstwie spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych;
- 43) **pracownik** – osoba zatrudniona, w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy, przez Ubezpieczonego. Za pracownika uważa się także osobę świadczącą na rzecz Ubezpieczonego usługi na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, a także przyjmującego zamówienie na rzecz Ubezpieczonego na podstawie umowy o dzieło;
- 44) **przywłaszczenie** – bezprawne włączenie mienia do swojego majątku lub wykonywanie wobec niego w inny sposób uprawnień właściciela przez osobę, która faktycznie włada mieniem, w szczególności wskutek wypożyczenia mienia;
- 45) **rabunek** – zabór mienia dokonany:
- a) przy użyciu przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego lub osób u niego zatrudnionych (w przypadku wartości pieniężnych w transporcie wobec osób dokonujących przewozu wyznaczonych przez Ubezpieczonego) a także gości hotelowych bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia,
  - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do objętego ubezpieczeniem lokalu, środka transportu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych i zmusił ją do ich otwarcia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
- 46) **stały adresat (odbiorca) alarmu** – Ubezpieczony bądź osoba przez Ubezpieczonego wyznaczona jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych;
- 47) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzielona od innych budynków przestrzennie lub oddzielona od innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego tj. ścianami ogniotrwałymi, stropami ogniotrwałymi, drzwiami przeciwpożarowymi;
- 48) **suma gwarancyjna** – w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA; w przypadku, gdy OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje, w ramach sumy gwarancyjnej limit odpowiedzialności PZU SA z tytułu określonych szkód objętych ochroną ubezpieczeniową, wówczas górną granicę odpowiedzialności za daną szkodę stanowi ustalony limit;
- 49) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA; w przypadku, gdy OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje, w ramach sumy ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA z tytułu określonych szkód objętych ochroną ubezpieczeniową, wówczas górną granicę odpowiedzialności za daną szkodę stanowi ustalony limit;
- 50) **szkoda na osobie** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej szkoda powstała wskutek śmierci, uszkodzenia

- ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 51) **szkoda rzeczowa** – szkoda powstała wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy; W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej szkoda rzeczowa obejmuje także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy; W przypadku ubezpieczenia ryzyka utraty zysku szkoda rzeczowa obejmuje utracony zysk ustalany zgodnie z postanowieniami OWU;
- 52) **trzęsienie ziemi** – naturalne gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 53) **Ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia;
- 54) **Ubezpieczony** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w formie hotelu, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami § 1 ust. 2, w ramach której został ubezpieczony majątek o wartości nie większej niż 10 mln zł. W przypadku ubezpieczenia assistance, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 5 Ubezpieczonym jest gość hotelowy. W przypadku ubezpieczenia assistance, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 4, Ubezpieczonym jest prowadzący hotel;
- 55) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
- 56) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu drogowego lub szynowego nie należącego do Ubezpieczonego i nie będącego pod ich kontrolą;
- 57) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie statku powietrznego silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 58) **utracony zysk** – kwota stanowiąca różnicę pomiędzy wartością przychodu, jaki Ubezpieczony osiągnąłby po zrealizowaniu zamówionych usług hotelarskich, a kosztami, jakie by poniósł na ich uzyskanie, gdyby nie wystąpił któryś z wypadków ubezpieczeniowych objętych odpowiedzialnością w ramach ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, wyłączający możliwość świadczenia działalności hotelarskiej w całości lub części obiektów, w których działalność jest realizowana;
- 59) **wandalizm** – rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, które uzyskały do niego dostęp w sposób określony w pkt 19 albo 45;
- 60) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), чеки, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 61) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztem przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszonego tj.:
 a) w przypadku budynku lub budowli – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 b) w przypadku maszyn, urządzeń i aparatów technicznych, środków transportu i wyposażenia budynków i budowli hotelu – wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 62) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o zużycie techniczne;
- 63) **wypadek ubezpieczeniowy** – w ubezpieczeniu mienia niezależne od woli Ubezpieczonego określone w OWU zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym powodujące szkodę rzeczową. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej wypadkiem ubezpieczeniowym jest śmierć, uszkodzenie ciała, doznanie rozstroju zdrowia, utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 64) **zamek wielozastawkowy** – zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu;
- 65) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych podziemnych pustych przestrzeni w gruncie.

Rozdział I

UBEZPIECZENIE OD OGNIA I INNYCH ŻYWIOŁÓW

§ 3. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia:
  - 1) budynki i budowle, w których prowadzona jest działalność hotelarska, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz obiekty małej architektury,
  - 2) maszyny, aparaty, urządzenia i wyposażenie budynków i budowli, o których mowa w pkt 1,
  - 3) środki obrotowe tj. zapasy, surowce, materiały, opakowania służące prowadzeniu działalności hotelarskiej,
  - 4) mienie przyjęte w celu wykonania usługi oraz mienie odane w celu przechowania,
  - 5) mienie osobiste pracowników Ubezpieczonego,
  - 6) wartości pieniężne,
  - 7) kosztowności,
  - 8) nakłady adaptacyjne,
  - 9) żywe zwierzęta ozdobne (takie jak papugi, kanarki).
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 z póź. zm.).
3. Mienie, o którym mowa w ust. 1 pkt. 5, ubezpieczone jest w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika wykonywanej na polecenie Ubezpieczonego, z wyjątkiem pomieszczeń mieszkalnych pracownika.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej wartości pieniężne ubezpieczone są pod warunkiem przechowywania ich w urządzeniach zabezpieczających. W przypadku, gdy wartości pieniężne nie są przechowywane w powyższych urządzeniach zabezpieczających, odpowiedzialność PZU SA ograniczona jest do 10% sumy ubezpieczenia lub kwoty 4.000 zł, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

§ 4. Zwrot kosztów

1. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego brały udział w zabezpieczaniu mienia lub akcji ratowniczej jego dotyczącej, podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, zagrożonych zniszczeniem, objętych akcją ratowniczą lub dotkniętych szkodą. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA.
3. Dodatkowo PZU SA pokrywa wynikiłe z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez Ubezpieczonego uza-

sadnione i udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku.

4. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych dotkniętych szkodą przedmiotów ubezpieczenia.
5. W przypadku, gdy koszty o których mowa w ust. 1, 3 i § 32 ust. 13, dotyczą mienia ubezpieczonego i mienia nieubezpieczonego, PZU SA pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej wartość mienia ubezpieczonego pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów.

§ 5. Zakres ubezpieczenia

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
  - 1) działania ognia, huraganu, deszczu nawalnego, powodzi, gradu, lawiny, naporu śniegu lub lodu oraz uderzenia pioruna, eksplozji, upadku statku powietrznego, następstw szkód wodociągowych,
  - 2) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w pkt 1 i ust. 2, objętymi umową ubezpieczenia.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia określony w ust. 1, może zostać rozszerzony o następujące ryzyka:
  - 1) trzęsienie ziemi, osuwanie i zapadanie się ziemi,
  - 2) uderzenie pojazdu, huk ponaddwukowy, dym i sadza oraz następujące ryzyka wynikające z klauzul dodatkowych, określonych w §§ 40–43, 45 i 51 OWU:
  - 3) przepięcie, rozmrożenie, dewastacja, akty terroryzmu,
  - 4) dodatkowe koszty działalności gospodarczej,
  - 5) koszty wymiany wody w basenie.
3. Odpowiedzialnością PZU SA objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia będącego następstwem wypadków ubezpieczeniowych objętych umową ubezpieczenia.
4. Przy ubezpieczeniu budynków od następstw szkód wodociągowych PZU SA pokrywa również w granicach sumy ubezpieczenia koszty naprawy uszkodzonych wskutek zamrznięcia przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, znajdujących się wewnątrz ubezpieczonego budynku lub na posesji objętej ubezpieczeniem i będących we władaniu Ubezpieczonego, łącznie z kosztami robót pomocniczych związanych z ich naprawą i rozmrażaniem.

§ 6. Wyłączenia odpowiedzialności

PZU SA nie odpowiada za szkody:

- 1) nieprzekraczające – łącznie z kosztami, o których mowa w § 4 – kwoty 200 zł (franszyza integralna),
- 2) związane z budową bądź montażem obiektów,
- 3) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu:
  - a) akt, dokumentów, zdjęć, rękopisów oraz danych zawartych na wszelkiego rodzaju nośnikach informacji tj. kartach, taśmach, dyskieciek, itp.
  - b) wzorów, modeli poglądowych, prototypów i eksponatów,
  - c) programów komputerowych, chyba że stanowią środki obrotowe,
- 4) powstałe w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru oraz poddania ubezpieczonych przedmiotów działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu np. prasowania, wędzenia, gotowania, suszenia,
- 5) spowodowane eksplozją wywołaną przez Ubezpieczonego

w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych oraz w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów,

- 6) spowodowane uderzeniem pojazdu należącego do Ubezpieczonego lub będącego pod ich kontrolą,
- 7) elektryczne spowodowane działaniem prądu elektrycznego, w tym również powstałe w czasie wyładowań atmosferycznych na skutek przepięcia lub wzbudzenia się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników, chyba że w następstwie tego działania powstał pożar,
- 8) spowodowane uderzeniem pioruna, śniegiem i szadzią w instalacjach elektrycznych i sieciach energetycznych,
- 9) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
  - a) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
  - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
- 10) powstałe wskutek huraganu w ubezpieczonym mieniu znajdującym się w namiotach wszelkiego rodzaju,
- 11) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin na pniu lub innych upraw, w tym także upraw w szklarniach, namiotach foliowych i inspektach,
- 12) spowodowane działaniem gradu, naporem śniegu lub lodu oraz deszczu nawalnego, jeżeli do powstania szkody doszło na skutek złego stanu technicznego dachu i innych elementów budynku lub niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych i drzwiowych; nie dotyczy to szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli Ubezpieczony do dnia szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że występował do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,
- 13) w mieniu przechowywanym lub magazynowanym na wolnym powietrzu, jeżeli jest to sprzeczne z przepisami, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie lub magazynowanie na wolnym powietrzu nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody,
- 14) w postaci utraconych zysków, chyba że ryzyko to zostało objęte ubezpieczeniem, o którym mowa w § 26–28,
- 15) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej, jak również wyrządzone przez wodę gruntową, wodę z nieoczyszczanych (np. zapchanych liśćmi) rynien dachowych i rur spustowych,
- 16) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, pocenia się rur, tworzenia się grzyba itp.
- 17) w przedmiotach nielegalnie wprowadzonych na obszar celnego Wspólnoty Europejskiej,
- 18) w pojazdach podlegających rejestracji, chyba że stanowią one środki obrotowe lub mienie przyjęte w celu wykonania usługi bądź sprzedaży.

§ 7. Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia

1. W zależności od rodzaju, mienie może być ubezpieczone:
  - 1) na sumy stałe,
  - 2) na pierwsze ryzyko.
2. Na sumy stałe ubezpiecza się:
  - 1) środki trwałe tj. budynki i budowle oraz maszyny, aparaty, urządzenia i wyposażenie budynków i budowli,
  - 2) środki obrotowe,
  - 3) mienie przyjęte w celu wykonania usługi,
  - 4) obiekty małej architektury.
3. Na pierwsze ryzyko ubezpiecza się:
  - 1) mienie osobiste pracowników,
  - 2) wartości pieniężne,
  - 3) kosztowności,

- 4) nakłady adaptacyjne,
  - 5) żywe zwierzęta ozdobne – do limitu odpowiedzialności na jedno lub wszystkie zdarzenia w wysokości 1.000 zł.
4. Przy ubezpieczeniu na sumy stałe, sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia podana przez Ubezpieczającego dla środków trwałych powinna odpowiadać:
    - 1) wartości odtworzeniowej – jeżeli:
      - a) zużycie techniczne budynków i budowli nie przekracza 30%,
      - b) okres użytkowania urządzeń technicznych oraz wyposażenia, od daty produkcji, nie przekracza 3 lat,
 albo
    - 2) wartości rzeczywistej.
  5. Sumą ubezpieczenia dla środków obrotowych jest najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu.
  6. Sumą ubezpieczenia dla mienia przyjętego w celu wykonania usługi jest najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia przewidziana w okresie ubezpieczenia z tym, że w przypadku sprzedaży komisowej jest ona zmniejszona o prowizję komisową.
  7. Sumą ubezpieczenia dla obiektów małej architektury jest wartość rzeczywista tego mienia.
  8. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko wysokość sumy ubezpieczenia ustala we własnym zakresie Ubezpieczający oddzielnie dla każdej grupy mienia kierując się przewidywaną maksymalną wysokością szkody w okresie ubezpieczenia z tym, że wartość ubezpieczeniową mienia osobistego pracowników zatrudnionych u Ubezpieczonego stanowi iloczyn liczby zatrudnionych i przeciętnej zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika.

Rozdział II

UBEZPIECZENIE OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 8. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia:
    - 1) maszyny, aparaty, urządzenia i wyposażenie budynków i budowli hotelu,
    - 2) środki obrotowe – w szczególności zapasy, surowce, materiały, opakowania służące prowadzeniu działalności hotelarskiej,
    - 3) mienie przyjęte w celu wykonania usługi oraz mienie przyjęte do przechowania,
    - 4) mienie osobiste pracowników,
    - 5) wartości pieniężne,
    - 6) kosztowności.
  2. Mienie, o którym mowa w ust. 1 pkt. 4, ubezpieczone jest w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika wykonywanej na polecenie Ubezpieczonego, z wyjątkiem pomieszczeń mieszkalnych pracownika.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki zakres umowy ubezpieczenia określony w ust. 1 i 2, może zostać rozszerzony o:
    - 1) pokrycie dodatkowych kosztów, o których mowa w ust. 2, przekraczających kwotę 1.000 zł, po zadeklarowaniu oddzielnej sumy ubezpieczenia dla tych kosztów,
    - 2) szkody powstałe w wyniku wandalizmu oraz ryzyka wynikające z klauzul dodatkowych, określonych w §§ 53 i 54 OWU,
    - 3) szkód w mieniu gości hotelowych w wyniku kradzieży bez włamania,
    - 4) szkód w mieniu powstałych w wyniku sprzeniewierzenia pracownika.
  4. Inne mienie hotelu niż wskazane w § 8 OWU, w szczególności rowery lub sprzęt pływający może być ubezpieczone za zapłatą dodatkowej składki od ryzyka przywłaszczenia oraz zniszczenia lub wandalizmu przez gości hotelowych do limitu odpowiedzialności w wysokości 1.000 zł na jedno zdarzenie w okresie ubezpieczenia.
  5. W ubezpieczeniu wartości pieniężnych podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu), PZU SA odpowiada również za szkody powstałe w wyniku:
    - 1) zniszczenia albo uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu mienia wskutek wypadku drogowego, ognia, uderzenia pioruna lub eksplozji,
    - 2) następujących zdarzeń uniemożliwiających osobie wykonującej transport ochronę wartości pieniężnych: nagła śmierć albo ciężka choroba tej osoby, ciężkie uszkodzenie ciała tej osoby wywołane nieszczęśliwym wypadkiem.
  6. Transporty, o których mowa w ust. 5 mogą być wykonywane pieszo, gdy odległość na jaką wykonuje się transport nie uzasadnia użycia samochodu, a sposób w jaki transport jest realizowany daje gwarancję bezpieczeństwa. Transporty piesze należy wykonywać drogą najkrótszą, z wyłączeniem środków komunikacji zbiorowej oraz tras prowadzących przez miejsca odosobnione i uznawane za niebezpieczne np. parki, skwery, podwórka. Transporty wartości pieniężnych powyżej 14.000 zł należy wykonywać z użyciem pojemników wyposażonych w urządzenia przeciwrabunkowe.
  7. Za szkody w mieniu powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej przez prześwity krat zabezpieczających otwory zewnętrzne ubezpieczonego lokalu bądź przez otwory wybity w szybie, ścianie lub stropie (bez wejścia do lokalu), odpowiedzialność za każdą szkodę ograniczona jest do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia uszkodzonego mienia.
  8. Jeżeli drzwi wewnętrzne do lokalu nie były zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem/certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę, w przypadku powstania szkody w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami podobionymi lub innymi narzędziami, PZU SA wypłaca odszkodowanie w wysokości ustalonej zgodnie z OWU nie więcej niż 75% sumy ubezpieczenia określonej dla mienia dotkniętego szkodą.

§ 10. Wyłączenia odpowiedzialności

- PZU SA nie odpowiada za szkody:
- 1) nieprzekraczające 200 zł (franszyza integralna),
  - 2) w inwentarzu żywym,
  - 3) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu:

- a) akt, dokumentów, zdjęć, rękopisów oraz danych zawartych na wszelkiego rodzaju nośnikach informacji tj. kartach, taśmach, dyskietkach itp.
  - b) programów komputerowych, chyba że stanowią środki obrotowe,
  - c) samochodów oraz innych pojazdów mechanicznych nie będących środkami obrotowymi lub mieniem przyjętym w celu wykonania usługi bądź sprzedaży,
- 4) wyrządzone wskutek fałszerstwa, nadużycia, przywłaszczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 4 OWU,
  - 5) powstałe po upływie 30 dni od chwili rozpoczęcia przerwy w prowadzeniu działalności w budynku lub lokalu z ubezpieczonym mieniem, chyba że fakt ten zgłoszony został PZU SA i w porozumieniu z Ubezpieczonym uzgodniono dodatkowe środki zabezpieczenia mienia,
  - 6) powstałe w wyniku wandalizmu, chyba że ryzyko to zostało objęte ubezpieczeniem za opłatą dodatkowej składki,
  - 7) powstałe w przedmiotach nielegalnie wprowadzonych na obszar celny Wspólnoty Europejskiej,
  - 8) powstałe w przedmiotach, których zakup jest udokumentowany dowodami zakupu wystawionymi przez podmioty nieistniejące w chwili wystawienia tych dokumentów.

§ 11. Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia

1. Mienie, o którym mowa w § 8, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Wysokość sumy ubezpieczenia ustala we własnym zakresie Ubezpieczający kierując się przewidywaną maksymalną wysokością szkody w okresie ubezpieczenia – oddzielnie dla każdej grupy mienia określonej w § 8, przy czym przy ubezpieczeniu wartości pieniężnych oddzielnie dla ryzyka:
  - 1) kradzieży z włamaniem,
  - 2) rabunku w lokalu,
  - 3) rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu).
3. Sumę ubezpieczenia dla wartości pieniężnych ustala się w zależności od sposobu zabezpieczenia i uzasadnionych potrzeb Ubezpieczonego wynikających z charakteru prowadzonej działalności w następujący sposób:
  - 1) w ubezpieczeniu wartości pieniężnych od kradzieży z włamaniem suma ubezpieczenia ograniczona jest:
    - a) w zależności od klasy odporności urządzeń zabezpieczających wartości pieniężne potwierdzonej atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę – do kwot podanych w poniższej tabeli:

KLASA ODPORNOŚCI	w zł
I	11.200
II	32.000
III	48.000

- b) dla wartości pieniężnych przechowywanych w urządzeniu bez udokumentowanej klasy odporności tj. kasie stalowej, szafie stalowej, szafie stalowo-betonej, zamkniętym co najmniej na jeden zamek kluczowy lub szyfrowy do kwoty 4.000 zł,
- 2) w ubezpieczeniu wartości pieniężnych od rabunku podczas transportu (przenoszenia lub przewożenia) suma ubezpieczenia ograniczona jest do kwoty:
  - a) 14.000 zł – jeżeli transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą,
  - b) 40.000 zł – jeżeli transport chroniony jest co najmniej przez jedną nieuzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej,
- 3) w ubezpieczeniu wartości pieniężnych od rabunku w miejscu prowadzenia działalności hotelarskiej w następujący sposób:

- a) suma ubezpieczenia nie może być wyższa niż 48.000 zł,
- b) w granicach sumy ubezpieczenia wskazanej w lit. a PZU SA odpowiada również za szkody powstałe w wyniku rabunku z zamkniętych urządzeń służących do przechowywania wartości pieniężnych.

4. Wyższe sumy ubezpieczenia niż określone w ust. 3, mogą być przyznane po indywidualnej ocenie ryzyka pod warunkiem, że zostaną zwiększone środki bezpieczeństwa przez zastosowanie odpowiednich dla danego ryzyka bardziej skutecznych zabezpieczeń.

§ 12. Środki bezpieczeństwa

1. Ubezpieczone mienie (z zastrzeżeniem ust. 5) powinno znajdować się w budynkach posiadających odpowiednio trwałą konstrukcję.
2. Przez odpowiednio trwałą konstrukcję rozumie się budynek wykonany z materiałów i w technologii właściwej dla jego przeznaczenia użytkowego – zgodnie z przepisami prawa budowlanego, w którym pokonanie poszczególnych elementów konstrukcji (ścian, podłóg, stropów) nie jest możliwe bez ich równoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi. Ponadto ubezpieczone mienie powinno znajdować się w lokalu spełniającym następujące warunki:
  - 1) lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie może posiadać niezabezpieczonych otworów, w szczególności drzwi lub okien, przez które możliwy byłby dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania:
    - a) wszystkie drzwi zewnętrzne muszą być zamknięte na dwa różne zamki wielozastawkowe albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę; jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne kłódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach,
    - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
    - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie,
    - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów zewnętrznych lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp – w tym z przybudówek, balkonów, tarasów itp. – muszą być w należytych stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz zabezpieczone przeciwwłamaniową osłoną mechaniczną w postaci krat wykonanych z prętów stalowych, żaluzji, okiennic lub rolet. Kraty, żaluzje lub okiennice powinny być takiej konstrukcji, tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi. Ruchome przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne powinny być zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez włamania,
  - 2) postanowienia pkt 1, w części dotyczącej mechanicznego zabezpieczenia oszkleń, nie mają zastosowania jeśli:
    - a) ustanowiono stały dozór hotelu wewnętrzny lub zewnętrzny lub
    - b) hotel wyposażono w elektroniczny system wizualno-dźwiękowy o działaniu miejscowym ze stałym adresem (odbiorcą) alarmu lub
    - c) hotel wyposażono w elektroniczny system przeciwwłamaniowy i włączono do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia lub

d) oszklenia budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną do tego jednostkę

oraz

e) w odniesieniu do obiektu hotelu, pod warunkiem posiadania urządzeń alarmowych lub stałego dozoru oraz prowadzenia działalności w okresie całego roku,
f) w odniesieniu do sali konsumpcyjnej zakładu gastronomicznego lub innej podobnej placówki i znajdujących się tam urządzeń (wyposażenia).

3. Wartości pieniężne powinny znajdować się w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w ust. 2, a ponadto powinny być zamknięte w urządzeniu do przechowywania wartości pieniężnych – spełniającym wymagania określone w § 11 ust. 3 pkt 1. Urządzenia o wadze do 1000 kg zabezpieczające wartości pieniężne powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu lub ściany lokalu, w którym się znajdują.
4. Kosztowności oddane w celu przechowania przez gościa hotelowego powinny być przechowywane przez Ubezpieczonego w urządzeniach zabezpieczających do tego przeznaczonych zamkniętych co najmniej na jeden zamek kluczowy lub sztyfowy każde.
5. Samochody oraz inne pojazdy mechaniczne stanowiące mienie osób trzecich przyjęte przez Ubezpieczonego w celu przechowania powinny być przechowywane na parkingu strzeżonym.
6. Klucze do lokali z ubezpieczonym mieniem oraz do samochodów i innych pojazdów mechanicznych, a także do urządzeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy, w tym także kluczy zapasowych Ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamki.
7. PZU SA może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa.

Rozdział III

UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA (ROZBICIA)

§ 13. Przedmiot ubezpieczenia

Ubezpieczenie obejmuje określone w umowie ubezpieczenia szyby i inne przedmioty stanowiące wyposażenie bądź urządzenie budynków lub lokali, wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem. Umową ubezpieczenia mogą być objęte następujące przedmioty:

- 1) oszklenia takie jak:
  - a) okienne i drzwiowe, ściennie i dachowe, szklane przegrody, płyty szklane stanowiące składowe części mebli i gablot reklamowych, w tym także szyby specjalne tj. antywłamaniowe, kuloodporne i inne,
  - b) oszklenia pokryte folią,
  - c) witraże,
  - d) lustra wiszące, stojące i wmontowane w ścianach,
  - e) szklane, ceramiczne i kamienne wykładziny ścian, słupów i filarów,
- 2) tablice reklamowe takie jak:
  - a) szyldy i gabloty poza budynkiem lub lokalem ze szkła, plastyku itp.,
  - b) neony, reklamy świetlne, tablice świetlne i elektroniczne wraz z oprzyrządowaniem stanowiącym integralną całość konstrukcyjną.

§ 14. Zakres ubezpieczenia

1. Ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbicia) ubezpieczonych przedmiotów.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki zakres umowy ubezpieczenia może zostać rozszerzony o koszty:
  - 1) usług ekspresowych (tj. wykonania oszklenia w ciągu 24 godzin od powstania szkody),
  - 2) ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu.

§ 15. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczeniem nie są objęte:
  - 1) szklane, ceramiczne i kamienne wykładziny podłogowe,
  - 2) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów, narzędzi itp.) oraz osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji,
  - 3) szyby, przedmioty szklane i płyty kamienne w stanie uszkodzonym,
  - 4) szyby, przedmioty szklane i płyty kamienne przed ich ostatecznym zamontowaniem bądź zainstalowaniem w miejscu przeznaczenia,
  - 5) szyby w pojazdach i środkach transportowych,
  - 6) szyby w szklarniach, cieplarniach, inspektach i oranżeriach.
2. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) nieprzekraczające 40 zł (franszyza integralna),
  - 2) powstałe przy wymianie lub wymontowaniu ubezpieczonego przedmiotu,
  - 3) powstałe wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia bądź zmiany barwy.
3. PZU SA nie pokrywa kosztów związanych z wykonaniem naprawy systemem ekspresowym oraz kosztów ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu – w celu dokonania wymiany lub naprawy ubezpieczonych przedmiotów, z zastrzeżeniem § 14 ust. 2.

§ 16. Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia

1. Ubezpieczenie zawiera się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający we własnym zakresie oddzielnie dla ryzyk wymienionych w § 13, kierując się przewidywaną maksymalną wysokością szkody w okresie ubezpieczenia, a w odniesieniu do kosztów, o których mowa w § 14 ust. 2, przewidywaną maksymalną wartością tych kosztów.
3. Suma ubezpieczenia powinna być ustalona w wysokości wartości ubezpieczonych przedmiotów łącznie z kosztami ich zamontowania bądź zainstalowania oraz transportu. Jeżeli zgłoszony do ubezpieczenia przedmiot posiada napisy, litery, itp., koszt ich wykonania powinien być również uwzględniony w sumie ubezpieczenia, a w odniesieniu do oszkleń foliowanych także koszt nałożenia folii.

Rozdział IV

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

§ 17. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest stacjonarny i przenośny sprzęt elektroniczny, wymienne nośniki danych oraz dane.
2. Ubezpieczeniem może być objęty sprzęt elektroniczny, wymieniony w umowie ubezpieczenia i używany w związku z prowadzoną działalnością hotelarską, do którego zalicza się:
  - 1) stacjonarny sprzęt elektroniczny taki jak:
    - a) elektronicznego przetwarzania danych (EPD), sprzęt biurowy, urządzenia telekomunikacyjne,

- b) sprzęt alarmowy,
  - c) sprzęt RTV (urządzenia do przetwarzania dźwięku i obrazu, itp.),
  - d) sprzęt medyczny (bez endoskopów i sprzętu rentgenowskiego, itp.),
  - e) sprzęt muzyczny (wzmacniacze, kolumny, instrumenty muzyczne, itp.),
- 2) pod warunkiem ubezpieczenia sprzętu stacjonarnego przenośny sprzęt elektroniczny taki jak:
- a) notebooki, rzutniki multimedialne,
  - b) telefony komórkowe.
3. Pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia sprzętu określonego w ust. 2 ubezpieczeniem mogą być także objęte:
- 1) wymienne nośniki danych tj. dyskietki, wymienne dyski magnetyczne i optyczne, CD-ROM-y, taśmy magnetyczne itp.,
  - 2) dane, za które uważa się:
    - a) informacje zawarte w zbiorach danych,
    - b) licencjonowane systemy operacyjne,
    - c) licencjonowane programy standardowe produkcji seryjnej,
    - d) programy użytkownika produkcji indywidualnej, udokumentowanego pochodzenia i wartości, za wyjątkiem danych audiowizualnych takich jak: gry komputerowe, nagrania filmowe lub muzyczne.

4. Sprzęt elektroniczny – stacjonarny i przenośny – może być objęty ochroną ubezpieczeniową tylko wtedy, gdy:
- 1) stanowi własność Ubezpieczonego lub jest w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego,
  - 2) jest gotowy do działania i wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem, zainstalowany na stanowisku pracy w lokalach spełniających wymogi dotyczące środków bezpieczeństwa określone w § 12 ust. 1, 2 i 6. Wymóg ten dotyczy zarówno sprzętu stacjonarnego jak i przenośnego użytkowanego w obrębie miejsca ubezpieczenia,
  - 3) okres jego eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza pięciu lat, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Strony mogą się umówić, że ubezpieczeniem może być objęty również sprzęt elektroniczny stacjonarny biurowy, którego okres eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza 7 lat, jeżeli jest on sprzętem po modernizacji.
6. Sprzęt przenośny określony w ust. 2 pkt. 2, objęty jest ochroną także poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem zapewnienia stałego całodobowego dozoru tego sprzętu.
7. Wymienne nośniki danych oraz dane mogą być ubezpieczone pod warunkiem wykonywania przez Ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu kopii zapasowych. Kopie zapasowe danych na wymiennych nośnikach muszą być przechowywane w zamkniętym pojemniku np. szafie ogniotrwałej lub sejfie w innej strefie pożarowej.

§ 18. Zakres ubezpieczenia

1. Z wyjątkiem szkód wymienionych w § 19, PZU SA odpowiada za wszelkie szkody rzeczowe w ubezpieczonym sprzęcie jak również nośnikach danych i danych powstałe wskutek nieprzewidzianej i niezależnej od Ubezpieczonego przyczyny, a w szczególności za szkody spowodowane przez:
- 1) ogień, uderzenie pioruna, eksplozję, upadek statku powietrznego, huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, osuwanie lub zapadanie się ziemi, lawinę, wodę jako następstwa szkód wodociągowych,
  - 2) działanie człowieka tj. nieostrożność, zaniedbanie, nie-

- właściwe użytkowanie, brak kwalifikacji, błąd operatora,
  - 3) błędy konstrukcyjne, wadliwe materiały, wady produkcyjne, przepięcia, indukcje,
  - 4) w następstwie kradzieży z włamaniem z zamkniętych lokali lub rabunku.
2. Dodatkowo PZU SA zwraca koszty zgodnie z postanowieniami § 4.
3. Jeżeli drzwi wewnętrzne do lokalu nie były zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem/certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę, w przypadku powstania szkody w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami podrobionymi lub innymi narzędziami, PZU SA wypłaca odszkodowanie w wysokości ustalonej zgodnie z OWU nie więcej niż 75% sumy ubezpieczenia określonej dla mienia dotkniętego szkodą.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia może być rozszerzony o następujące ryzyka:
- 1) wandalizmu,
  - 2) akty terroryzmu i pozostawienia sprzętu przenośnego bez stałego dozoru – ryzyka wynikające z klauzul dodatkowych, określonych w §§ 51 i 52 OWU.

§ 19. Wyłączenia odpowiedzialności

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
- 1) za które w okresie gwarancji odpowiedzialność ponosi producent lub serwisant,
  - 2) za które na podstawie obowiązujących przepisów odpowiedzialni są dostawca, sprzedawca oraz spedytor,
  - 3) powstałe w wyniku aktów terroryzmu lub wandalizmu, chyba że ryzyka te zostały objęte ubezpieczeniem za zapłatą dodatkowej składki,
  - 4) spowodowane wadami bądź usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia, znanymi Ubezpieczonemu lub Ubezpieczającemu, niezależnie od tego czy o takich wadach bądź usterkach wiedział PZU SA,
  - 5) będące następstwem bezpośredniej eksploatacji – zużycia (starzenia),
  - 6) spowodowane kradzieżą bez włamania,
  - 7) powstałe w czasie naprawy oraz prób, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z określonymi badaniami eksploatacyjnymi,
  - 8) powstałe po upływie 30 dni od chwili tymczasowego magazynowania lub okresowego wyłączenia z użytkowania ubezpieczonego sprzętu,
  - 9) polegające na utracie lub uszkodzeniu sprzętu przenośnego określonego w § 17 ust. 2 pkt 2, pozostawionego bez stałego dozoru, także w zamkniętym i zabezpieczonym samochodzie zarówno na parkingu strzeżonym jak i niestrzeżonym, o ile nie umówiono się inaczej,
  - 10) będące defektami estetycznymi np. zadrapania,
  - 11) powstałe w częściach urządzeń, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie ulegają zużyciu lub podlegają wymianie w ramach konserwacji. Wyłączenie to dotyczy w szczególności: materiałów pomocniczych, wymiennych narzędzi np. głowic do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, taśm do drukarek, źródeł światła,
  - 12) w danych przechowywanych na stałe w pamięci głównej procesora, w danych i programach przechowywanych jedynie w pamięci roboczej komputera, w danych z programów jeszcze nie gotowych do użytku i tzw. kopiach pirackich,
  - 13) danych i nośnikach danych przechowywanych i kopiowanych niezgodnie z zasadą określoną w § 17 ust. 7,
  - 14) spowodowane działaniem wirusa komputerowego, pola magnetycznego,

- 15) w postaci utraconych zysków wynikających z przerwy w działalności powstałej wskutek szkody objętej ubezpieczeniem sprzętu elektronicznego.
2. W przypadku każdej pojedynczej szkody mają zastosowanie franszyzy redukcyjne w wysokości:
  - 1) dla mienia wyszczególnionego w § 17 ust. 2 pkt 1 lit. a— oraz pkt 2 lit. b franszyza redukcyjna wynosi 240 zł,
  - 2) dla mienia wyszczególnionego w § 17 ust. 2 pkt. 2 lit. a i § 17 ust. 3 franszyza redukcyjna wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 480 zł.
3. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia franszyzy redukcyjnej w wysokości niższej bądź wyższej niż franszyzy redukcyjne, o których mowa w ust. 2, co stanowi podstawę do zastosowania odpowiedniej podwyżki bądź obniżki składki.
4. Postanowienia § 19 ust. 3 nie mają zastosowania do ubezpieczenia wymiennych nośników danych i danych, o których mowa w § 17 ust. 3.
3. Warunkiem odpowiedzialności PZU SA jest zajęcie wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia i zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
4. Wszystkie szkody będące wynikiem tego samego działania lub zaniechania uważa się za następstwa jednego wypadku ubezpieczeniowego niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania szkody oraz przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody.
5. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności deliktowej Ubezpieczonego określonej właściwymi przepisami.
6. Zakres podstawowy ubezpieczenia określony w ust. 1, może ulec rozszerzeniu, po zapłaceniu przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, o odpowiedzialność wynikającą z klauzul dodatkowych, określonych w §§ 44, 46–50 oraz 55–57 OWU.
7. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 20. Sposób ubezpieczenia – suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia nie może przekraczać kwoty 200.000 zł (maksymalna suma ubezpieczenia).
2. Sprzęt, o którym mowa w § 17 ust. 2, ubezpieczany jest na sumy stałe, natomiast wymienne nośniki danych i dane, o których mowa w § 17 ust. 3, ubezpieczane są na pierwsze ryzyko.
3. Sumę ubezpieczenia określaną przez Ubezpieczającego odrębnie dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia wymienionych we wniosku o ubezpieczenie stanowiącym integralną część umowy ubezpieczenia stanowi:
  - 1) wartość odtworzeniowa – dla sprzętu elektronicznego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza 5 lat,
  - 2) wartość rzeczywista – dla sprzętu elektronicznego stacjonarnego biurowego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji przekracza 5 lat, ubezpieczonego zgodnie z § 17 ust. 5.
4. Wysokość sumy ubezpieczenia w przypadku wymiennych nośników danych i danych, o których mowa w § 17 ust. 3 ustala we własnym zakresie Ubezpieczający, kierując się przewidywaną maksymalną wysokością szkody w okresie ubezpieczenia tj. wysokością kosztów ponownego zakupu nośników danych oraz kosztów poniesionych na odtworzenie utraconych danych.
5. Suma ubezpieczenia wymiennych nośników danych i danych pomniejszana jest o wypłacone odszkodowania. Uzupełnienie sumy ubezpieczenia następuje na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą PZU SA po zapłaceniu składki uzupełniającej. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia, podwyższona suma ubezpieczenia stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.
8. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) nie przekraczające łącznie z jednego zdarzenia kwoty 200 zł (franszyza integralna),
  - 2) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych,
  - 3) wyrządzone w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - 4) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, promieni laserowych, maserowych, pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
  - 5) powstałe wskutek powolnego działania temperatury, związków chemicznych, gazów, pary, dymu, sadzy, wilgoci, hałasu, wstrząsów, osiadania gruntów, zagrzybienia itp.,
  - 6) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, dzieł sztuki, kosztowności, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów o charakterze kolekcjonerskim,
  - 7) związane z naruszeniem dóbr osobistych innych niż objęte zakresem szkody na osobie,
  - 8) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych,
  - 9) z tytułu jakichkolwiek strat wynikających z użytkowania sprzętu komputerowego i oprogramowania,
  - 10) objęte ubezpieczeniem obowiązkowym,
  - 11) wyrządzone w środowisku przez jego zanieczyszczenie oraz w drzewostanie lasów i parków,
  - 12) wyrządzone wspólnikom, akcjonariuszom Ubezpieczonego, osobom bliskim Ubezpieczonego oraz osobom bliskim wspólników, akcjonariuszy Ubezpieczonego,
  - 13) wyrządzone Ubezpieczającemu (jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek – na rachunek Ubezpieczonego),
  - 14) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie prawa górniczego lub geologicznego,
  - 15) wyrządzone poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział V

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 21. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej, gdy w związku z określoną w umowie działalnością hotelarską lub posiadanym mieniem używanym w tej działalności, Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej czynem niedozwolonym osobie trzeciej.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody, o których mowa w ust. 1, wyrządzone także wskutek rażącego niedbalstwa.
9. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul określonych w §§ 44, 46–50 oraz 55–57 OWU i nie zapłacono dodatkowej składki, PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone pracownikom Ubezpieczonego, powstałe w następstwie wypadków przy pracy lub chorób zawodowych,
  - 2) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
  - 3) powstałe w mieniu ruchomym powierzonym do obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych czynności w ramach

- usług o podobnym charakterze wykonywanych w ramach działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego,
- 4) powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Ubezpieczonego, w tym wyrządzone na parkingu strzeżonym,
  - 5) wyrządzone w wyniku przeprowadzenia imprezy nie mającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu,
  - 6) wyrządzone osobie trzeciej, w związku z konsumpcją żywności w ramach prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności polegającej na prowadzeniu zakładu zbiorowego żywienia w szczególności stołówki, restauracji,
  - 7) wyrządzone w mieniu (rzeczach) wniesionym przez gości hotelowych.

§ 22. Suma gwarancyjna

1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. W granicach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, mogą być ustalone w umowie ubezpieczenia limity odpowiedzialności określające odpowiedzialność PZU SA za szkody:
  - 1) z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego,
  - 2) z tytułu ryzyk określonych w klauzulach,
  - 3) określonego rodzaju.
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów, wymienionych w ust. 4, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę. Za zgodą PZU SA Ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną o kwotę odpowiadającą wysokości wypłaconego odszkodowania za opłaceniem składki uzupełniającej. W przypadku uzupełnienia sumy gwarancyjnej, podwyższona suma stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.
4. Dodatkowo w ramach sumy gwarancyjnej PZU SA jest obowiązany do:
  - 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawcy powołanego przez Ubezpieczonego lub poszkodowanego pod warunkiem uznania przez PZU SA, że powołanie tego rzeczoznawcy było uzasadnione,
  - 2) pokrycia niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU SA,
  - 3) pokrycia innych niż wymienione w pkt 2, kosztów postępowania sądowego, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi w porozumieniu z PZU SA.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 10% wartości odszkodowania.

Rozdział VI

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

§ 23. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następujące usługi assistance:
  - 1) zorganizowanie pomocy medycznej w razie zajścia nieszczęśliwego wypadku,
  - 2) zorganizowanie pomocy w przypadku hospitalizacji spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem lub nagłym zachorowaniem w czasie pobytu w hotelu,
  - 3) zorganizowanie pobytu zastępczego w przypadkach określonych w § 24 ust. 6 OWU,

- 4) zorganizowanie interwencji w hotelu w przypadkach określonych w § 24 ust. 7 OWU,
- 5) usługi informacyjne.

2. Organizację usług assistance, o których mowa w ust. 1, zapewnia Centrum Dyspozycyjne PZU SA.

§ 24. Zakres ubezpieczenia i limity odpowiedzialności

Pomoc medyczna w hotelu

1. Suma ubezpieczenia dla pomocy medycznej w hotelu na jedno lub wszystkie zdarzenia wynosi 5.000 złotych dla jednego Ubezpieczonego, na wszystkie jego pobyty w hotelu w okresie ubezpieczenia.
2. W przypadku, gdy wskutek zaistnienia nieszczęśliwego wypadku podczas pobytu w hotelu, Ubezpieczony potrzebuje pomocy medycznej, PZU SA zobowiązuje się zapewnić:
  - 1) udzielenie Ubezpieczonemu przez lekarza PZU SA pierwszej telefonicznej porady dotyczącej sposobu postępowania, organizacji pierwszej pomocy i planowania leczenia,
  - 2) zorganizowanie oraz pokrycie kosztów pierwszej wizyty lekarza u Ubezpieczonego (koszty honorarium i dojazdu) maksymalnie do wysokości kwoty 600 zł na jedno zdarzenie,
  - 3) zorganizowanie transportu medycznego Ubezpieczonego z hotelu do najbliższej placówki medycznej oraz pokrycie kosztów takiego transportu.

Pomoc w przypadku hospitalizacji

3. Suma ubezpieczenia z tytułu pomocy w przypadkach hospitalizacji na jedno lub wszystkie zdarzenia wynosi 4.000 złotych dla jednego Ubezpieczonego, na wszystkie jego pobyty w hotelu w okresie ubezpieczenia.
4. W przypadku hospitalizacji Ubezpieczonego, trwającej dłużej niż 7 dni, będącej wynikiem nieszczęśliwego wypadku w hotelu lub nagłego zachorowania w hotelu, po uzyskaniu przez lekarza PZU SA informacji – udzielonej przez lekarza leczącego Ubezpieczonego, o przewidywanym czasie jego pobytu w szpitalu – PZU SA zobowiązuje się zapewnić:
  - 1) zorganizowanie przewozu dzieci Ubezpieczonego do lat 15 wraz z osobą towarzyszącą, do miejsca zamieszkania osoby wyznaczonej albo innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanego przez osobę wyznaczoną oraz pokrycie kosztów takiego przewozu, maksymalnie do wysokości kwoty 800 zł na jedno zdarzenie i nie więcej niż 2.000 zł, bez względu na ilość zdarzeń (limit odpowiedzialności),
  - 2) zorganizowanie dla Ubezpieczonego transportu medycznego ze szpitala, w którym był hospitalizowany, do jego domu oraz pokrycie kosztów takiego transportu – środkiem transportu wskazanym przez lekarza PZU SA maksymalnie do wysokości 2.000 zł, na jedno lub więcej zdarzeń (limit odpowiedzialności).
5. W przypadku, gdy PZU SA nie ma możliwości skontaktowania się z osobą wyznaczoną pod adresem wskazanym przez Ubezpieczonego w celu spełnienia świadczenia, PZU SA zapewni zorganizowanie opieki nad dziećmi Ubezpieczonego do lat 15, przez okres nie dłuższy niż 7 dni oraz pokrycie kosztów takiej opieki maksymalnie do wysokości kwoty 800 zł na jedno zdarzenie. Jeżeli po upływie powyższego okresu nie będzie żadnej osoby mogącej zapewnić opiekę nad dziećmi do lat 15, PZU SA dołoży wszelkich starań możliwych w danych okolicznościach w celu zapewnienia zorganizowania opieki przez rodzinę Ubezpieczonego lub opiekę społeczną maksymalnie do wysokości 4.000 zł, na jedno lub więcej zdarzeń (limit odpowiedzialności).

Zorganizowanie pobytu zastępczego

6. W przypadku, gdy wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego wymienionego w § 5 ust 1 lub § 9 ust. 1 OWU hotel został zniszczony i nie nadaje się do użytkowania, PZU SA zobowiązuje się zapewnić:
- 1) zorganizowanie gościom hotelowym pobytu w hotelu zastępczym wraz z podręcznym bagażem oraz pokrycie kosztów transportu do hotelu zastępczego oraz pobytu w hotelu zastępczym przez okres 3 dni następujących bezpośrednio po dniu zajścia wypadku, o którym mowa wyżej, do wysokości kwoty nie przekraczającej maksymalnie 200 zł za jeden dzień pobytu każdego z gości hotelowych w hotelu zastępczym. Suma ubezpieczenia dla usługi assistance, o której mowa w niniejszym punkcie wynosi 5.000 zł, na jedno lub wszystkie zdarzenia,
  - 2) zorganizowanie transportu Ubezpieczonego i osób bliskich wraz z podręcznym bagażem do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, znajdującego się na terytorium RP, oraz pokrycie kosztów takiego transportu. Suma ubezpieczenia dla usługi assistance, o której mowa w niniejszym punkcie wynosi 800 zł na jedno lub wszystkie zdarzenia.

Interwencja w hotelu

7. W przypadku, gdy wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego wymienionego w § 5 ust 1 lub § 9 ust. 1 OWU, hotel został zniszczony, PZU SA zobowiązuje się do zapewnienia zorganizowania pomocy, pokrycia kosztów dojazdu do hotelu oraz robocizny niżej wymienionych specjalistów, łącznie do maksymalnej sumy ubezpieczenia w wysokości 5.000 zł, nie częściej jednak niż 3 razy w danym okresie ubezpieczenia (dotyczy każdego ze specjalistów z osobna):
- 1) ślusarza – w przypadku konieczności wymiany zamków po kradzieży z włamaniem,
  - 2) elektryka – w przypadku uszkodzenia instalacji elektrycznej,
  - 3) hydraulika – dla zapobieżenia zalaniu hotelu albo zwiększeniu już powstałego zalania,
  - 4) szklarza – w przypadku uszkodzenia szyb,
  - 5) technika urządzeń grzewczych – w przypadku, gdy temperatura spadnie poniżej 5 stopni C,
  - 6) dekarza – w przypadku uszkodzenia dachu, jeżeli takie uszkodzenie dachu utrudnia korzystanie z hotelu.

Usługi informacyjne

8. W przypadku hospitalizacji Ubezpieczonego PZU SA zobowiązuje się na wniosek Ubezpieczonego do dołożenia wszelkich starań możliwych w danych okolicznościach w celu powiadomienia rodziny Ubezpieczonego o jego hospitalizacji niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia.

§ 25. Wyłączenia odpowiedzialności

1. PZU SA nie odpowiada za jakiegokolwiek szkody na osobie lub rzeczowe zaistniałe w związku ze świadczonymi usługami assistance.
2. Odpowiedzialność w zakresie jakości i sposobu wykonania usług, oraz odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe w wyniku świadczenia usługi assistance określone w § 24 OWU, ponoszą każdorazowo bezpośredni usługodawcy.
3. Z odpowiedzialności PZU SA polegającej na świadczeniu usług assistance wyłączone są usługi świadczone w związku:
  - 1) ze szkodami górniczymi w rozumieniu prawa górniczego,
  - 2) ze szkodami powstałymi wskutek zawilgocenia budynku hotelu z powodu długotrwałej nieszczelności instalacji wodno-kanalizacyjnej lub w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych poprzez dach, ściany,

balkony, tarasy, okna lub nie zabezpieczone otwory, jeżeli obowiązek konserwacji tych urządzeń, instalacji czy elementów budynku należał do Ubezpieczającego,

- 3) ze szkodami powstałymi wskutek przenikania wód gruntowych,
  - 4) ze skutkami działania materiałów rozszczepialnych,
  - 5) ze spożyciem przez Ubezpieczonego alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - 6) z samobójstwem lub próbą samobójstwa Ubezpieczonego,
  - 7) z uczestnictwem Ubezpieczonego w bójce, z wyłączeniem przypadku obrony koniecznej.
4. Odpowiedzialność PZU SA polegająca na zapewnieniu organizacji usług określonych w § 24 ust. 1–5 OWU jest wyłączona, jeżeli konieczność pomocy medycznej lub hospitalizacji jest związana z:
- 1) chorobami przewlekłymi Ubezpieczonego,
  - 2) rekonwalescencją Ubezpieczonego lub schorzeniami w trakcie trwającego leczenia, które jeszcze nie zostały wyleczone przed powstaniem zdarzenia, za które odpowiedzialność ponosi PZU SA w ramach ubezpieczenia assistance,
  - 3) nagłym pogorszeniem zdrowia Ubezpieczonego lub komplikacjami w przypadku chorób, które wymagają stałego leczenia lub opieki medycznej,
  - 4) ciążą po szóstym miesiącu jej trwania,
  - 5) rozstrojem zdrowia wynikającym ze spożycia przez Ubezpieczonego niewłaściwych dla niego pokarmów. Przyczynę schorzenia oraz niewłaściwość spożywanych przez Ubezpieczonego pokarmów, będących przyczyną schorzenia, określa lekarz PZU SA.
5. Z zakresu odpowiedzialności PZU SA polegającej na zapewnieniu świadczenia usług, o których mowa w § 24 ust. 7 OWU, wyłączone są:
- 1) usługi elektryka świadczone w związku z uszkodzeniami żarówek i bezpieczników,
  - 2) usługi hydraulika świadczone w związku z uszkodzeniami: baterii wodnych, zatkaniami zlewu, umywalki lub wanny,
  - 3) usługi świadczone w związku z uszkodzeniami podziemnych rur instalacji kanalizacyjnych, gazowych i wodociągowych oraz podziemnych linii energetycznych oraz wszystkich tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiadają Ubezpieczony lub właściwe służby pogotowia technicznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego lub energetycznego,
  - 4) usługi świadczone w związku z uszkodzeniami urządzeń elektrycznych gospodarstwa domowego, maszyn i urządzeń służących do prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich podłączenia do sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej,
  - 5) usługi świadczone w związku z uszkodzeniami, o istnieniu których Ubezpieczający lub Ubezpieczony wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia assistance.
6. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności jeżeli niezorganizowanie świadczeń, o których mowa w § 24 OWU nastąpiło z powodu siły wyższej.

Rozdział VII

UBEZPIECZENIE RYZYKA UTRATY ZYSKU

§ 26. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ryzyko utraty zysku przez Ubezpieczonego.
2. Zakresem ubezpieczenia objęta jest utrata zysku w związku z niemożliwością wykonywania działalności hotelarskiej wskutek wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego objętego odpowiedzialnością PZU SA na podstawie ubezpiecze-

nia od ognia i innych żywiołów przewidzianego w § 5 ust. 1 OWU.

3. Warunkiem ubezpieczenia ryzyka utraty zysku jest prowadzenie przez Ubezpieczonego pełnej ewidencji księgowej.
4. Odpowiedzialność PZU SA z tytułu utraty zysku ograniczona jest do strat powstałych w czasie określonego w umowie ubezpieczenia maksymalnego okresu odszkodowawczego.

§ 27. Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu ryzyka utraty zysku ustalana jest dla każdej lokalizacji oddzielnie w oparciu o ewidencję księgową prowadzoną przez Ubezpieczonego dla danej lokalizacji i powinna odpowiadać najwyższemu zyskowi osiągniętemu w okresie wybranego jednego, dwóch lub trzech miesięcy z 12 kolejnych miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić tę sumę o kwotę odpowiadającą wysokości wypłaconego odszkodowania za zapłatą składki uzupełniającej. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia podwyższona suma stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

§ 28. Wyłączenia odpowiedzialności

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za utratę zysku Ubezpieczonego spowodowaną:
  - 1) brakiem wystarczających środków niezbędnych do odbudowy lub naprawy zniszczonego mienia w jak najkrótszym czasie,
  - 2) innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy lub naprawy mienia,
  - 3) decyzją właściwych organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub naprawę zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności hotelarskiej przez Ubezpieczonego.
2. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za utratę zysku pochodzącego ze źródeł innych niż prowadzona przez Ubezpieczonego działalność hotelarska.
3. W ubezpieczeniu ryzyka utraty zysku ustala się franszyzę redukcyjną w wysokości zysku z dwóch dni roboczych, której wartość stanowi dwukrotność średniego dziennego zysku w okresie odszkodowawczym.

Rozdział VIII

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 29. Wyłączenia wspólne

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody wyrządzone w wyniku:
  - 1) działań wojennych, wszelkiego rodzaju wewnętrznych zamieszek, rozruchów, strajków i sabotażu,
  - 2) trzęsienia ziemi, aktów terroryzmu, chyba że ryzyka te zostały objęte ubezpieczeniem za zapłatą dodatkowej składki,
  - 3) działania energii jądrowej lub zanieczyszczenia radioaktywnego,
  - 4) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego przedmiotu przez organy administracji publicznej,
  - 5) zanieczyszczenia środowiska naturalnego, z zastrzeżeniem postanowień § 5 ust. 3,
  - 6) zalania od podłoża mienia składowanego bądź przechowywanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej

poziomu gruntu np. w piwnicach lub suterrenach, jeżeli ubezpieczone mienie było składowane lub przechowywane poniżej 12 cm ponad podłogą.

2. W ubezpieczeniu mienia PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego, przy czym za winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
    - a) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu i prokurentów,
    - b) w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
    - c) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
    - d) w spółkach cywilnych – wspólników,lub innych osób wskazanych w postanowieniach dodatkowych do OWU,
  - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 3) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby fizyczne zatrudnione przez Ubezpieczonego w ramach stosunku pracy, którym Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem. Wyłączenie to nie dotyczy ubezpieczenia mienia od ryzyka ognia i innych żywiołów.

3. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej PZU SA nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie.

§ 30. Zawarcie umowy ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego na okres roczny albo krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe). Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek powinien zawierać następujące dane:
  - 1) nazwę i dokładny adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego,
  - 2) REGON, NIP lub PESEL Ubezpieczającego i Ubezpieczonego,
  - 3) rodzaj prowadzonej działalności,
  - 4) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 5) sumę ubezpieczenia i sposób jej ustalania lub sumę gwarancyjną w odniesieniu do ubezpieczenia OC,
  - 6) okres ubezpieczenia,
  - 7) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych,
  - 8) ilość miejsc noclegowych,
  - 9) liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich trzech lat.
3. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 4, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia (polisy).

4. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

5. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na Ubezpieczającym.
  6. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem przedmiotu, sumy i zakresu ubezpieczenia oraz wynikających z oceny ryzyka podwyżek i obniżek za środki zabezpieczenia, przebiegu ubezpieczenia, sposobu opłacenia składki, franszyzy redukcyjnej i ilości ryzyk objętych ubezpieczeniem. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy. Należna składka roczna może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty.
  7. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
  8. Składka nie podlega indeksacji.
  9. Za datę zapłaty składki albo raty składki uważa się datę, w której rachunek bankowy PZU SA uznany został pełną kwotą składki lub jej raty.
  10. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w dokumencie ubezpieczenia (polisie), przy czym w przypadku wypłaty odszkodowania, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania stają się natychmiast wymagalne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w dokumencie ubezpieczenia (polisie) przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie przyznania odszkodowania, nie ulegają zmianie.
  11. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej franszyzy redukcyjnej, innej niż franszyzy redukcyjne, o których mowa w OWU, co stanowi podstawę do obniżki składki. Zasada ta nie dotyczy ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego oraz nośników danych i danych, ubezpieczenia assistance oraz klauzuli Nr 4 ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności gospodarczej (§ 43 OWU).
  12. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy ubezpieczenia skutkuje obowiązkiem zapłaty dodatkowej składki liczonej od zgłoszonej podwyższonej wartości począwszy od dnia następnego po zgłoszeniu przez Ubezpieczającego podwyższenia sumy ubezpieczenia.
  13. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
  14. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU SA zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.
- § 31. Początek i koniec odpowiedzialności**
1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
  2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
  3. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA, z zastrzeżeniem ust. 7.
  4. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
  5. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
  6. Postanowień ust. 3–5 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
  7. W razie przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia na bank (przewłaszczenie na zabezpieczenie) przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU SA.
  8. Niezadziałanie z przyczyn zawinionych przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego środków zabezpieczenia mienia przed szkodą, w związku z którymi PZU SA udzielił obniżki w składce, stanowi ważny powód wypowiedzenia w rozumieniu art. 812 § 5 Kodeksu cywilnego i PZU SA może wówczas wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
  9. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
    - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia (polisie),
    - 2) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli nie dokonano przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę, z zastrzeżeniem ust. 7,
    - 3) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie,
    - 4) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU SA pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności,
    - 5) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia Ubezpieczającego o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia w przypadku, którym mowa w ust. 2,
    - 6) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 12,
    - 7) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku o którym mowa w ust. 8,
    - 8) z chwilą wyczerpania sumy ubezpieczenia albo sumy gwarancyjnej – w odniesieniu do danego rodzaju lub przedmiotu ubezpieczenia.

10. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 11.
11. Zwrot składki nie przysługuje, gdy wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej jest następstwem:
  - 1) jej wykorzystania w związku z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań,
  - 2) w ubezpieczeniu na sumę stałą – utraty lub zniszczenia przedmiotu ubezpieczenia wskutek wypadku ubezpieczeniowego, z tytułu którego przyznane zostało odszkodowanie w wysokości sumy ubezpieczenia.
12. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 32. Prawa i obowiązki stron

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
  2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ust. 1. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
  3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 1 i 2, spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
  4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1–3 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
  5. Ubezpieczony obowiązany jest:
    - 1) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, a w tym szczególnie: przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, dozorce technicznym oraz środków zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem i rabunkiem określonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia,
    - 2) prowadzić ewidencję środków trwałych, obrotowych, sprzętu elektronicznego oraz szyb i innych przedmiotów szklanych wraz z charakterystyką ubezpieczanych przedmiotów i ich wartością zadeklarowaną do ubezpieczenia oraz zabezpieczyć ją przed kradzieżą, zniszczeniem bądź zaginięciem,
    - 3) prowadzić ewidencję przyjmowanych do przechowania (depozytu) kosztowności, zawierającą następujące dane:
      - a) dokładne określenie i opis mienia wraz z podaniem jego wartości,
      - b) datę oddania do przechowania,
      - c) podpis oddającego mienie do przechowania,
      - d) datę odebrania mienia z przechowania,
      - e) podpis odbierającego mienie z przechowania,
  - 4) dbać o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych). Wszelkie inwestycje i przeróbki niezbędne, w ocenie rzeczoznawców lub w świetle obowiązujących przepisów do właściwej konserwacji i prawidłowego działania przewodów i urządzeń, muszą być wykonane niezwłocznie. Ubezpieczony obowiązany jest także w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody,
  - 5) zamknąć, opróżnić z wody i utrzymywać opróżnione instalacje, urządzenia wodociągowe i centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych; to samo odnosi się do urządzeń czasowo unieruchomionych,
  - 6) dokonywać konserwacji przedmiotu ubezpieczenia przechowywać go w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi,
  - 7) na żądanie PZU SA umożliwić niezwłocznie dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
6. Jeżeli Ubezpieczony nie przestrzega obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 4–6, stanowi to ważny powód w rozumieniu art. 812 kc, upoważniający PZU SA do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
  7. W razie naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 4–6, w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – z winy umyślnej, a w ubezpieczeniu mienia – z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
  8. Ubezpieczający lub Ubezpieczony ma obowiązek zawiadomienia PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 24 godzin od uzyskania o nim wiadomości, jeżeli wypadek dotyczy ubezpieczonego mienia, a w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w terminie 14 dni od zgłoszenia do Ubezpieczonego lub sprawcy szkody roszczenia o odszkodowanie. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego.
  9. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 8, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie albo świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  10. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 8, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
  11. W razie zajścia wypadku Ubezpieczony lub Ubezpieczający obowiązany jest:
    - 1) użyć dostępnych im środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie,
    - 2) zawiadomić jednostkę policji o każdej szkodzie powstałej w ubezpieczonym mieniu na skutek kradzieży z włamaniem lub rabunku oraz użyć innych dostępnych im środków w celu zmniejszenia rozmiarów szkody,

- 3) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
  12. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 11 pkt 1 i 2, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
  13. PZU SA obowiązany jest, w granicach sum ubezpieczenia, określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia zagrożonych zniszczeniem, objętych akcją ratowniczą lub dotkniętych szkodą, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 11 pkt 1 i 2, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA.
  14. W przypadku powstania szkody Ubezpieczony obowiązany ponadto jest:
    - 1) zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru o większych rozmiarach, a także o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa,
    - 2) pozostawić bez dokonywania zmian miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że dokonanie zmian jest niezbędne w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody; PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie uzgodnionym z Ubezpieczonym,
    - 3) udzielić PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości,
    - 4) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU SA w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody,
    - 5) w przypadku szkody, która wymaga sporządzenia ekspertyzy rzeczoznawców dostarczyć PZU SA lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi dokumenty będące w posiadaniu Ubezpieczonego, które są niezbędne do sporządzenia ekspertyzy.
  15. W przypadku szkody objętej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczony zobowiązany jest:
    - 1) po powiadomieniu PZU SA o zgłoszeniu do Ubezpieczonego roszczenia o odszkodowanie dostarczyć dokumenty będące w posiadaniu Ubezpieczonego dotyczące okoliczności wypadku i rozmiaru szkody,
    - 2) na żądanie PZU SA udzielić wyjaśnień, dostarczyć dostępne dowody potrzebne do ustalenia okoliczności wypadku i rozmiaru szkody oraz umożliwić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego,
    - 3) w przypadku wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w ust. 7, na drogę sądową, Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU SA,
    - 4) dostarczyć PZU SA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
  16. W celu skorzystania ze świadczeń objętych ubezpieczeniem assistance – Ubezpieczający lub Ubezpieczony (przed podjęciem jakichkolwiek działań we własnym zakresie) zobowiązany jest:
    - 1) skontaktować się telefonicznie z Centrum Dyspozycyjnym PZU SA, podać hasło wywoławcze „PZU HOTEL ASSISTANCE” oraz następujące informacje:
      - a) imię, nazwisko i adres miejsca ubezpieczenia,
      - b) numer telefoniczny, pod którym Centrum Dyspozycyjne PZU SA może skontaktować się z Ubezpieczonym lub osobą wyznaczoną,
      - c) krótki opis zdarzenia oraz rodzaj potrzebnej pomocy,
  - 2) po stwierdzeniu, iż zdarzenie jest objęte ubezpieczeniem assistance, w razie bezpośredniego kontaktu z Centrum Dyspozycyjnym PZU SA lub z wysłanym przez PZU SA usługodawcą, podać niezbędne informacje potrzebne do realizacji usług assistance oraz do późniejszej likwidacji szkody.
  17. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 14, 15 pkt 1 i 2, 16 oraz ust. 5 pkt 2 i 3 niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.
  18. PZU SA jest zobowiązany:
    - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania,
    - 2) jeżeli w terminach określonych w § 36 ust. 2 i 3, nie wypłaci odszkodowania, do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania,
    - 3) w miarę możliwości i potrzeb do niezwłocznego świadczenia usług ubezpieczeniowych określonych umową ubezpieczenia assistance,
    - 4) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach o których mowa w § 36 ust. 2 i 3, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub wykonania usługi – informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej,
    - 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem przez PZU SA,
    - 6) na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub poszkodowanego, do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.
  19. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
  20. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
- ### § 33. Ustalenie rozmiaru szkody
1. Rozmiar szkody ustalany jest dla:
    - 1) budynków i budowli:

- a) ubezpieczonych według wartości odtworzeniowej – według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez Ubezpieczonego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku,
  - b) ubezpieczonych według wartości rzeczywistej – według wysokości kosztów określonych w lit. a, z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia do dnia powstania szkody zniszczonego lub uszkodzonego budynku,
  - 2) wyposażenia (urządzeń), w tym również sprzętu elektronicznego, ubezpieczonego według wartości odtworzeniowej – według kosztów zakupu nowego wyposażenia, urządzenia, sprzętu elektronicznego o takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrach technicznych albo wartości kosztów naprawy, z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, demontażu i montażu oraz cła i innych tego typu opłat; wartość kosztów powinna być udokumentowana fakturą lub rachunkiem zakupu lub rachunkiem naprawy wraz z kosztorysem lub kalkulacją. W odniesieniu do urządzeń (wyposażenia) oraz sprzętu elektronicznego, o którym mowa w § 17 ust. 5, ubezpieczonych w wartości rzeczywistej, w tym od kradzieży z włamaniem i rabunku – z uwzględnieniem stopnia ich technicznego zużycia do dnia powstania szkody,
  - 3) środków obrotowych – według kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody, udokumentowanych rachunkiem zakupu lub kalkulacją kosztów wytworzenia,
  - 4) mienia przyjętego w celu wykonania usługi – według wartości oznaczonej w dowodzie przyjęcia lub według kosztów zakupu tego mienia pomniejszonych o stopień technicznego zużycia (wartość rzeczywista) bądź wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen z dnia szkody, powiększonych o udowodnioną wartość nakładów, a w przypadku sprzedaży komisowej – z potrąceniem prowizji komisowej,
  - 5) mienia osobistego pracowników – według cen zakupu z dnia szkody z uwzględnieniem stopnia zużycia,
  - 6) wartości pieniężnych:
    - a) gotówki – według jej wartości nominalnej,
    - b) dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – w osiągalnej cenie sprzedaży z dnia szkody,
  - 7) kosztowności – według kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody,
  - 8) nakładów adaptacyjnych – według kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą, w granicach zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia,
  - 9) żywych zwierząt ozdobnych – według kosztów ich zakupu udokumentowanych rachunkiem,
  - 10) zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu – według kosztów naprawy, udokumentowanych rachunkiem,
  - 11) danych na wymiennych nośnikach – według udokumentowanych kosztów niezbędnych do odzyskania bądź odtworzenia utraconych danych,
  - 12) szyb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia (rozbicia) – według udokumentowanej wartości uszkodzonego przedmiotu bądź w razie braku udokumentowania według przeciętnej wartości uszkodzonego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, ustalonej na podstawie cen detalicznych w dniu powstania szkody lub kosztów naprawy ustalonych stosownie do zakresu rzeczywistych uszkodzeń na podstawie przeciętnych cen zakładów usługowych lub udokumentowanych rachunkiem naprawy.
2. W ubezpieczeniu utraty zysku:
    - 1) ustalenie wysokości szkody następuje na podstawie dokumentów potwierdzających zajście wypadku ubezpieczeniowego uniemożliwiającego prowadzenie działalności hotelarskiej oraz w oparciu o ewidencję księgową prowadzoną przez Ubezpieczonego,
    - 2) wartość utraconego zysku wyliczana jest w wysokości różnicy pomiędzy przychodami, jakie Ubezpieczony osiągnął by po zrealizowaniu zamówionych usług, a kosztami jakie by poniósł na ich uzyskanie, gdyby nie wystąpił wypadek ubezpieczeniowy. Wartość tę ustala się na podstawie udokumentowanych rezerwacji, umów, przedpłat lub przy 30% wykorzystaniu miejsc noclegowych (obłożenie hotelu),
    - 3) wartość określona w pkt 2 wyliczana jest za okres, w jakim przywrócono obiekt do stanu sprzed wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego. Okres ten nie może być krótszy niż czas trwania wypadku ubezpieczeniowego i nie może być dłuższy niż okres odszkodowawczy objęty ubezpieczeniem wskazany przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia.
  3. Oględziny miejsca szkody PZU SA przeprowadza protokółnie z udziałem Ubezpieczonego lub jego przedstawiciela, z którym PZU SA powinien uzgodnić datę każdej czynności likwidacyjnej wymagającej badań na miejscu szkody.

§ 34. Ustalenie wysokości odszkodowania dla ubezpieczenia mienia

1. W ubezpieczeniach, o których mowa w § 1 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 2 i 3 wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 33, z zastrzeżeniem dalszych postanowień niniejszego paragrafu.
2. Wysokość odszkodowania ustalona według kosztów remontu, naprawy lub wymiany nie może przekroczyć ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą.
3. Wysokość odszkodowania nie obejmuje marży naliczonej przez Ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm.
4. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży.
5. Odszkodowanie nie uwzględnia:
  - 1) wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, artystycznej lub pamiątkowej,
  - 2) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
  - 3) kosztów napraw prowizorycznych, jeżeli łączne koszty napraw prowizorycznych i końcowych przewyższają koszty pojedynczej naprawy końcowej,
  - 4) kosztów wynikłych ze zmian lub ulepszeń dokonywanych po wystąpieniu szkody, również i tych które są wynikiem wcześniejszych prowizorycznych napraw,
  - 5) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów, z zastrzeżeniem § 5 ust. 3,
  - 6) kosztów konserwacji przedmiotu objętego ubezpieczeniem.
6. W przypadku ubezpieczenia mienia według wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzenia pod warunkiem przystąpienia do odbudowy lub naprawienia mienia i faktycznego poniesienia przez Ubezpieczonego kosztów z tego tytułu. Jeżeli Ubezpieczony zrezygnuje z odkupienia lub odstąpi od odbudowy bądź naprawienia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU SA, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.

7. Jeżeli naprawa uszkodzonego mienia jest wykonana przez Ubezpieczonego we własnym zakresie, PZU SA ustala wysokość odszkodowania według udokumentowanego kosztu materiałów i robocizny poniesionych w celu naprawy. Koszt odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany nie powinien być wyższy od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany, gdyby nie były wykonywane przez Ubezpieczonego we własnym zakresie.
8. Jeżeli naprawa uszkodzonego mienia jest wykonana przez Ubezpieczonego we własnym zakresie, stosownie do ust. 7, wysokość odszkodowania powiększa się o uzasadnione związkiem ze szkodą inne koszty stanowiące nie więcej niż 15% wymienionych powyżej kosztów materiałów i robocizny.
9. W przypadku szyb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia wysokość odszkodowania zwiększa się (dla poszczególnych pozycji polisy) o niezbędne koszty:
  - 1) demontażu i montażu uszkodzonego przedmiotu wraz z kosztami transportu,
  - 2) wykonania napisów reklamowych i informacyjnych oraz ozdób znajdujących się na ubezpieczonych przedmiotach w związku z ich stłuczeniem (rozbiciem),
  - 3) pokrycia oszkleń folią przeciwsłoneczną, przeciwwłamaniową lub inną.
10. Wysokość odszkodowania za mienie osobiste pracowników ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, nie więcej niż 70% wartości tego mienia według cen zakupu z dnia szkody.
11. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się rachunek szkody sporządzony przez Ubezpieczonego oraz okoliczności powstania szkody i stan faktyczny stwierdzone protokołem szkody przez przedstawiciela PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli rozmiar szkody podany przez Ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi stwierdzony stan faktyczny.
12. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość rzeczywistą lub odtworzeniową ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU SA odpowiada tylko do rzeczywistej lub odtworzeniowej wartości przedmiotu szkody.
13. W przypadku zaniżenia przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia (niedubezpieczenie) dla danego składnika mienia:
  - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości rzeczywistej lub odtworzeniowej mienia w zależności od wartości zadeklarowanej do ubezpieczenia. W takim samym stosunku zmniejszane są koszty, o których mowa w § 4 ust. 3, również w przypadku gdy poniesione zostały na polecenie PZU SA,
  - 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do sumy ubezpieczenia uszkodzonego mienia.
14. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 13 pkt 1, nie ma zastosowania:
  - 1) w ubezpieczeniach na pierwsze ryzyko,
  - 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia,
  - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 110% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.

§ 35. Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców

1. Zarówno Ubezpieczony jak i PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.

2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców Ubezpieczony i PZU SA mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego – wydaje opinię.
3. Każdy z podmiotów tj. Ubezpieczony, jak i PZU SA ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszone są po połowie.

§ 36. Wypłata odszkodowania

1. Wysokość ustalonego odszkodowania przewidzianego w OWU dla poszczególnych ubezpieczeń pomniejsza się o kwotę franszyzy redukcyjnej. W przypadku, gdy w danym ubezpieczeniu mają zastosowanie różne franszyzy redukcyjne z różnych tytułów, z odszkodowania potrąca się tylko jedną najwyższą franszyzę redukcyjną.
2. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku.
3. Jeżeli, w terminie określonym w ust. 2, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 2.
4. Jeżeli tytułem odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU SA zaspakaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - a) świadczenia jednorazowe,
  - b) renty czasowe,
  - c) renty dożywotnie.

§ 37. Zabezpieczenie praw regresowych

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć prawa regresowe a także udzielić PZU SA wszelkiej pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU SA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po zapłaceniu przez PZU SA odszkodowania, wówczas PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
4. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych, skradzionych lub zrabowanych objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia, Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. W razie odzyskania utraconych przedmiotów Ubezpieczony jest obowiązany przyjąć je z powrotem. Jeżeli Ubezpieczony odzy-

skłał przedmioty w stanie niezmienionym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

§ 38. Podwójne ubezpieczenie

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§ 39. Właściwość sądu

Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Rozdział IX

KLAUZULE DODATKOWE

§ 40. Klauzula Nr 1 ubezpieczenia przepięć

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) W odniesieniu do maszyn, urządzeń i aparatów technicznych rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek przepięcia.
- 2) Za przepięcie uznaje się nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej spowodowany wyładowaniami atmosferycznymi.
- 3) PZU SA ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia każdej dotkniętej szkodą maszyny, urządzenia i aparatu technicznego. Łącznie odpowiedzialność PZU SA nie może przekroczyć podanego w polisie limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia.
- 4) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli.
- 5) W przypadku maszyn i urządzeń elektronicznych PZU SA ponosi odpowiedzialność pod warunkiem posiadania zabezpieczeń przeciwprzepięciowych, które muszą być zainstalowane i konserwowane zgodnie z zaleceniami producentów sprzętu elektronicznego oraz urządzeń zabezpieczających.
- 6) Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) we wszelkiego rodzaju licznikach oraz miernikach (woltomierzach, amperomierzach itp.),
  - b) we wszelkiego rodzaju bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach itp.,

- c) w maszynach i urządzeniach, w których – w okresie poprzedzającym szkodę – nie przeprowadzono okresowego badania eksploatacyjnego (ogłędzin i przeglądu) stosownie do obowiązujących przepisów lub zaleceń producentów,
- d) powstałe w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach, urządzeniach i aparatach technicznych, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami).

§ 41. Klauzula Nr 2 ubezpieczenia rozmrożenia

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) W odniesieniu do towarów przechowywanych w urządzeniach chłodniczych w temperaturze nie wyższej niż minus 18°C (stopni Celsjusza), zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody powstałe wskutek rozmrożenia.
- 2) Za rozmrożenie uznaje się utratę przydatności towarów handlowych, na skutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym w następstwie:
  - a) przerwy w dostawie prądu trwającej dłużej niż 2 godziny, z wyłączeniem przerw w dostawie prądu z winy Zakładu Energetycznego,
  - b) uszkodzenia urządzeń chłodniczych w wyniku uderzenia pioruna.
- 3) Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe wskutek niewłaściwego przechowywania towarów, mechanicznego uszkodzenia ich opakowań oraz przepięć wewnętrznych w instalacji elektrycznej.
- 4) Odpowiedzialność za szkody powstałe w wyniku rozmrożenia ograniczona jest do limitu odpowiedzialności podanego w polisie.
- 5) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności odpłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

§ 42. Klauzula Nr 3 ubezpieczenia dewastacji

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) Niniejszą klauzulą jest objęty budynek hotelu i znajdujące się w nim mienie (z wyłączeniem wartości pieniężnych) oraz obiekty małej architektury od zniszczenia lub uszkodzenia wskutek dewastacji.
- 2) Przez dewastację rozumie się:
  - a) rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie,
  - b) nieumyślne uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez gości hotelowych.
- 3) Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:
  - a) polegające na uszkodzeniach w wyniku pomalowania (graffiti itp.),
  - b) w obiektach opuszczonych i niewykorzystywanych przez okres dłuższy niż 30 dni,
  - c) powstałe w wyniku wandalizmu.
- 4) Odpowiedzialność PZU SA za szkody powstałe w wyniku dewastacji, o których mowa w pkt 2 lit a, ograniczona jest do limitu na jedno i wszystkie zdarzenia podanego w polisie.
- 5) Odpowiedzialność PZU SA za szkody, o których mowa w pkt 2 lit. b, ograniczona jest do limitu odpowiedzialności w wysokości 200 zł na jedno zdarzenie i 2.000 zł na wszystkie zdarzenia.
- 6) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym

mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

§ 43. Klauzula Nr 4 ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności gospodarczej

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) Ubezpieczenie obejmuje dodatkowe koszty zaistniałe w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej działalności gospodarczej spowodowaną szkodą w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów niniejszych OWU z zastrzeżeniem, że szkoda ta powstała na skutek zaistnienia jednego z niżej wymienionych ryzyk:
  - a) ogień,
  - b) uderzenie pioruna,
  - c) eksplozja,
  - d) upadek statku powietrznego,
  - e) akcja ratownicza prowadzona w związku ze zdarzeniami wymienionymi powyżej.
- 2) PZU SA ponosi odpowiedzialność za niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty poniesione przez Ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie od powstania szkody w mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności w poprzednim zakresie, jednak nie dłuższym niż 3 miesiące (tzw. ubezpieczony okres ponoszenia kosztów).
- 3) Kosztami objętymi ubezpieczeniem są udokumentowane fakturami:
  - a) koszty przeniesienia mienia do innej lokalizacji,
  - b) koszty użytkowania obcych pomieszczeń,
  - c) koszty użytkowania zastępczych maszyn i urządzeń.
- 4) PZU SA ponosi odpowiedzialność za dodatkowe koszty działalności do kwoty limitu odpowiedzialności podanego w polisie.
- 5) W przypadku wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia dodatkowych kosztów limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania.
- 6) Od wartości wyliczonego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności potrąca się frazszę redukcyjną w wysokości 20% należnej kwoty, nie mniej niż 5% limitu określonego w pkt 4 niniejszej klauzuli.
- 7) Ubezpieczony ma obowiązek prowadzić dokumentację finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przechowywać i chronić ją w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu albo zagubieniu.
- 8) PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty bezpośrednio lub pośrednio spowodowane lub zwiększone:
  - a) decyzją właściwych władz lub organów, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczonego,
  - b) brakiem wystarczających funduszy Ubezpieczonego niezbędnych do odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z ograniczenia odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów,
  - c) innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
  - d) niezasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu dotkniętego szkodą mienia,
  - e) kosztami reklamy.

§ 44. Klauzula Nr 5 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody wyrządzone pracownikom Ubezpieczonego powstałe w następstwie wypadku przy pracy (OC pracodawcy)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o szkody, za które odpowiedzialność ponosi Ubezpieczony gdy w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia lub posiadaniem mienia używanego w tej działalności, zaistnieją wypadki przy pracy, w następstwie których Ubezpieczony zobowiązany jest do naprawienia szkód rzeczowych lub osobowych poniesionych przez jego pracowników.
- 2) PZU SA wypłaca odszkodowanie stanowiące nadwyżkę ponad świadczenie wypłacane osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199 poz. 1673 z późn. zm.).
- 3) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) powstałych w pojazdach mechanicznych posiadanych przez pracowników;
  - b) powstałych w wyniku użycia sprzętu lub urządzeń w złym stanie technicznym lub o niewłaściwych ze względu na wymogi techniczne lub technologiczne parametrach;
  - c) będących następstwem choroby zawodowej.

§ 45. Klauzula Nr 6 ubezpieczenia kosztów wymiany wody w basenie

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o pokrycie kosztów wymiany wody w basenie (krytym lub otwartym) w hotelu.
- 2) PZU SA pokrywa poniesione i udokumentowane przez Ubezpieczonego koszty awaryjnej wymiany wody w basenie w następstwie:
  - a) nieumyślnego zanieczyszczenia wody przez użytkowników basenu,
  - b) skażenia wody w basenie potwierdzonego przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną SANEPID pod warunkiem, że miało ono miejsce w okresie ubezpieczenia.
- 3) Ubezpieczeniem nie są objęte koszty związane z:
  - a) normalną eksploatacją i użytkowaniem basenu,
  - b) filtrowaniem, czyszczeniem i dezynfekcją wody,
  - c) utratą wody i jej uzupełnianiem w trakcie użytkowania basenu,
  - d) zanieczyszczeniem wody w basenie otwartym np. przez spadające liście,
  - e) zanieczyszczeniami spowodowanymi przez zwierzęta,
  - f) w basenach niewykorzystywanych przez okres dłuższy niż 30 dni.
- 4) Odpowiedzialność za koszty wymiany wody w basenie ograniczona jest do limitu odpowiedzialności na jedno lub wszystkie zdarzenia podanego w umowie.
- 5) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.
- 6) Dla szkód z tytułu niniejszej klauzuli ma zastosowanie frazszę redukcyjna w wysokości 200 zł.

§ 46. Klauzula Nr 7 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy (OC najemcy)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa), o których mowa w pkt 1.
- 3) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) w gruntach,
  - b) wynikłych z normalnego zużycia mienia,
  - c) powstałych we wszelkiego rodzaju urządzeniach albo instalacjach lub innych rzeczach ruchomych o ile nie stanowią one części składowej nieruchomości, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
  - d) powstałych w następstwie prac budowlano-montażowych lub remontowych.

§ 47. Klauzula Nr 8 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w rzeczach ruchomych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy (OC najemcy)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w rzeczach ruchomych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy.
- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa), o których mowa w pkt 1.
- 3) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) polegających na utracie rzeczy ruchomych z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
  - b) wynikłych z normalnego zużycia rzeczy ruchomych,
  - c) powstałych w pojazdach oraz ich wyposażeniu i rzeczach pozostawionych w tych pojazdach.

§ 48. Klauzula Nr 9 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w mieniu ruchomym podczas wykonywania przez Ubezpieczonego obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze (OC za szkody w mieniu powierzonym)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe powstałe w powierzonym

mienu ruchomym podczas wykonywania przez Ubezpieczonego, w ramach działalności gospodarczej objętej ubezpieczeniem, obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze.

- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa), o których mowa w pkt 1.
- 3) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) polegających na utracie mienia z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
  - b) wynikłych z normalnego zużycia mienia,
  - c) powstałych po wydaniu odbiorcy powierzzonego mienia,
  - d) powstałych w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
  - e) powstałych w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Ubezpieczonego,
  - f) w pojazdach oraz ich wyposażeniu i mieniu pozostawionym w tych pojazdach.

§ 49. Klauzula Nr 10 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Ubezpieczonego (OC za szkody w mieniu przechowywanym)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Ubezpieczonego w ramach działalności gospodarczej objętej ubezpieczeniem.
- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa).
- 3) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) powstałych w mieniu powierzonym stanowiącym przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze,
  - b) powstałych w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
  - c) w pojazdach oraz ich wyposażeniu i mieniu pozostawionych w tych pojazdach,
  - d) powstałych w następstwie utraty sprzętu elektronicznego i komputerowego z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
  - e) powstałych w następstwie użycia broni ostrej lub gazowej przez osobę nie mającą pozwolenia na jej posiadanie,
  - f) polegających na zaginięciu, podmieianie, brakach inwentarowych mienia, powstałych w związku z poświadczaniem nieprawdy, podstępem, wymuszeniem, szantażem, przywłaszczeniem, niszczeniem, usuwaniem, ukrywaniem, przerabianiem lub podrabianiem dokumentów lub znaków identyfikacyjnych przez Ubezpieczonego.
- 4) W razie zaginięcia lub kradzieży mienia, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu policję.

§ 50. Klauzula Nr 11 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w pojazdach mechanicznych przechowywanych, kontrolowanych lub chronionych przez Ubezpieczonego (OC parkingu strzeżonego)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w pojazdach mechanicznych przechowywanych, kontrolowanych lub chronionych przez Ubezpieczonego w ramach działalności gospodarczej objętej ubezpieczeniem.
- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa).
- 3) PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej pod warunkiem:
  - a) przechowywania, kontrolowania lub chronienia pojazdów mechanicznych na parkingu strzeżonym,
  - b) prowadzenia stałej ewidencji przyjmowanych i wydawanych pojazdów według rodzaju marki, numeru rejestracyjnego oraz daty i godziny przyjęcia i wydania oraz osoby przyjmującej lub wydającej,
  - c) wydawania składającemu na przechowanie dowodu przyjęcia pojazdu zawierającego oznaczenie marki oraz numeru rejestracyjnego.
- 4) Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - a) powstałych w mieniu powierzonym stanowiącym przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych podobnych usług,
  - b) powstałych w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy,
  - c) powstałych w rzeczach pozostawionych w pojazdach,
  - d) polegających na zaginięciu, podmiianie, brakach inwentarzewych mienia, powstałych w związku z poświadczeniem nieprawdy, podstępem, wymuszeniem, szantażem, przywłaszczeniem, niszczeniem, usuwaniem, ukrywaniem, przerabianiem lub podrabianiem dokumentów lub znaków identyfikacyjnych przez Ubezpieczonego.
- 5) W razie zaginięcia lub kradzieży mienia, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu policję.
- 6) Maksymalna suma gwarancyjna na jeden pojazd mechaniczny na stanowisku parkingowym wynosi 80.000 zł.

§ 51. Klauzula Nr 12 aktów terroryzmu

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) Do zakresu ochrony ubezpieczeniowej włącza się szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu w wyniku: ognia, eksplozji, upadku statku powietrznego, akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami, gdy ryzyka te są bezpośrednim następstwem aktów terroryzmu.
- 2) Przez akty terroryzmu w rozumieniu niniejszej klauzuli uznaje się działanie jakiegokolwiek osoby w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją występującą w celu obalenia rządu lub wywarcia na niego wpływu przy użyciu siły lub przemocy.
- 3) Odpowiedzialność za szkody powstałe w wyniku aktów terroryzmu ograniczona jest do limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia podanego w polisie.
- 4) Z zakresu ochrony wyłączone są straty lub szkody spowodowane przez konfiskatę lub zniszczenie z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej.

§ 52. Klauzula Nr 13 ubezpieczenia sprzętu przenośnego pozostawionego bez stałego dozoru

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia w stosunku do przenośnego sprzętu elektronicznego użytkowanego w celach służbowych poza miejscem określonym w polisie i pozostawionego bez stałego całodobowego dozoru obejmuje szkody powstałe w wyniku:

- a) kradzieży w włamaniem z pojazdu pod warunkiem, że:
    - sprzęt pozostawiony w pojeździe jest niewidoczny z zewnątrz (znajduje się np. w bagażniku),
    - kradzież z włamaniem z pojazdu pozostawionego poza parkingiem strzeżonym lub zamkniętym garażem miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00 (ograniczenia czasowego nie stosuje się gdy pojazd ze sprzętem znajduje się na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
    - w trakcie postoju pojazd został prawidłowo zamknięty na wszystkie zamki i włączony został sprawnie działający system alarmowy,
    - pojazd posiada trwałe zadaszenie (jednolita sztywna konstrukcja),
  - b) kradzieży z włamaniem z lokalu innego niż wskazany w polisie jako miejsce ubezpieczenia, pod warunkiem, że spełnione są zabezpieczenia lokalu podane w § 12 OWU.
- 2) Niezależnie od sumy ubezpieczenia ustalonej dla sprzętu przenośnego zgodnie z § 20, odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli nie przewyższy limitu odpowiedzialności w wysokości 20.000 zł na jedno zdarzenie.
  - 3) Dla szkód z tytułu niniejszej klauzuli ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 25% wartości szkody, jednak nie mniejszej niż franszyza redukcyjna określona w polisie zgodnie z postanowieniami Rozdziału IV OWU.

§ 53. Klauzula Nr 14 rozszerzenia ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku o szkody w mieniu gości hotelowych w wyniku kradzieży bez włamania

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, że:

- 1) Niniejszą klauzulą objęte jest mienie gości hotelowych znajdujące się w pokojach hotelowych (z wyłączeniem wartości pieniężnych) od zaginięcia wskutek kradzieży bez włamania.
- 2) Przez kradzież bez włamania rozumie się zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany z niezamkniętego pokoju hotelowego.
- 3) Odpowiedzialność za szkody, o których mowa w pkt 2, ograniczona jest do limitu w wysokości 200 zł na jedno zdarzenie i 2.000 zł na wszystkie zdarzenia.
- 4) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

§ 54. Klauzula Nr 15 rozszerzenia ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku o szkody w mieniu powstałe w wyniku sprzeniewierzenia pracownika

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki ustala się, że:

- 1) Niniejszą klauzulą objęte są szkody powstałe i ujawnione w okresie ubezpieczenia w ubezpieczonych przez Ubezpieczającego wartościach pieniężnych, kosztownościach i innych rzeczach ruchomych posiadających wartość materialną na skutek sprzeniewierzenia pracownika.
- 2) Przez sprzeniewierzenie rozumie się bezprawne uzyskanie korzyści majątkowych przez pracownika lub przez współdziałającą z nim osobę trzecią ze szkodą dla Ubezpieczonego, wynikające bezpośrednio z czynu niedozwolonego, w tym także kradzieży bez włamania. Za korzyść majątkową nie uważa się żadnej z form wynagrodzenia za pracę należnego pracownikowi zatrudnionemu przez Ubezpieczonego jak np. uzgodnionych sum wynagrodzeń, nagród, podwyżek itp.
- 3) Przez pracownika w rozumieniu niniejszej klauzuli uważa się:
  - a) osobę fizyczną zatrudnioną przez Ubezpieczonego w ra-

- mach stosunku pracy i otrzymującą wynagrodzenie, która przy wykonywaniu powierzonych jej obowiązków stosuje się do wskazówek i poleceń Ubezpieczonego,
- b) osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnione na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy oraz studentów odbywających u Ubezpieczonego staż, o ile łączy je z Ubezpieczonym stosunek pracy,
  - c) członków zarządu oraz prokurentów Ubezpieczonego.
- 4) Ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej klauzuli nie są objęte:
- a) koszty ochrony prawnej, a także koszty i opłaty poniesione w związku z dochodzeniem roszczeń przeciwko Ubezpieczonemu,
  - b) wszelkie odszkodowania, do zapłaty których Ubezpieczony jest zobowiązany na podstawie obowiązujących przepisów prawa,
  - c) straty spowodowane utratą dokumentów posiadających wartość osobistą dla Ubezpieczonego oraz tajemnic handlowych,
  - d) straty pośrednie, takie jak utrata odsetek, dywidendy i inne,
  - e) szkody wyrządzone na skutek działania ognia, zarówno w sytuacji, gdy ogień przedostał się poza palenisko i jest w stanie rozprzestrzeniać się o własnej sile, jak i szkód powstałych w wyniku intensywnego oddziaływania wysokiej temperatury i dymu, nawet gdy nie występuje płomień (żarzenie),
  - f) szkody wyrządzone przez pracownika, co do którego powzięto wiadomość o popełnionym uprzednio sprzeniewierzeniu, niezależnie od tego czy zostały one popełnione w okresie, gdy pracownik ten pozostawał w zatrudnieniu u Ubezpieczonego czy w innym czasie,
  - g) szkody, których zaistnienie bądź wysokość jest zależna wyłącznie od wyniku inwentaryzacji albo wyczenia rachunku zysków i strat,
  - h) szkody wynikłe z utraty ksiąg rachunkowych, danych oraz nośników danych.
- 5) Odpowiedzialność PZU SA ustaje w odniesieniu do danego pracownika w przypadku ujawnienia przez Ubezpieczonego faktu popełnienia przez takiego pracownika sprzeniewierzenia, w odniesieniu do kolejnych aktów sprzeniewierzenia, w terminie 30 dni od daty doręczenia przez PZU SA pisemnego zawiadomienia Ubezpieczonemu.
- 6) Odpowiedzialność za szkody, o których mowa w pkt 1, ograniczona jest do limitu podanego w polisie na jedno lub wszystkie zdarzenia.
- 7) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności odpłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.
- 8) Dla szkód z niniejszej klauzuli ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 200 złotych.

§ 55. Klauzula Nr 16 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody wyrządzone uczestnikom w wyniku przeprowadzania imprezy nie mającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenienia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone uczestnikom w wyniku przeprowadzenia imprezy, nie mającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej na podstawie właściwych przepisów prawa.
- 2) Za uczestnika uważa się osobę fizyczną znajdującą się w czasie trwania imprezy na terenie, na którym jest ona

przeprowadzana, w charakterze widza, wykonawcy, zawodnika, sędziego, obsługi techniczno-administracyjnej.

- 3) PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - a) poniesione przez Policję, Państwową Straż Pożarną, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służbę zdrowia, w związku z działaniem w miejscu i w czasie trwania imprezy,
  - b) poniesione przez pracowników Ubezpieczonego,
  - c) wyrządzone przez osoby wykonujące czynności należące do służb ochronnych i kontrolnych,
  - d) wyrządzone przez osoby prowadzące przy realizacji imprezy działalność dodatkową – gastronomiczną, reklamową itp.,
  - e) powstałe w wyniku przeprowadzania pokazu sztucznych ogni,
  - f) powstałe w pojazdach, rzeczach w nich pozostawionych, aparatach fotograficznych, kamerach.

§ 56. Klauzula Nr 18 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną podmiotów prowadzących zbiorowe żywienie za produkt (OC za produkt)

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenienia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną za szkody na osobie powstałe w okresie ubezpieczenia, poniesione przez osobę trzecią, w tym gości hotelowych w związku z podawaniem (serwowaniem) produktów żywnościowych w ramach prowadzenia przez Ubezpieczonego zbiorowego żywienia w zakresie działalności określonej w umowie ubezpieczenia.
- 2) Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone przez produkty żywnościowe podawane (serwowane) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie ubezpieczenia lub po dacie początkowej, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej.
- 3) Przez datę początkową w rozumieniu niniejszej klauzuli uważa się dzień, w którym rozpoczyna się okres ubezpieczenia w pierwszej umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej w PZU SA, przy zachowaniu kontynuacji ubezpieczenia w PZU SA na niezmienionych warunkach w kolejnych następujących po sobie okresach ubezpieczenia; w przypadku braku kontynuacji ubezpieczenia lub zmiany warunków ubezpieczenia, za datę początkową uważa się dzień, w którym rozpoczyna się okres ubezpieczenia w pierwszej umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej w PZU SA po ostatniej przerwie lub zmianie warunków ubezpieczenia.
- 4) PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - a) na skutek konsumpcji żywności, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nie posiadająca aktualnych, wymaganych przepisami, badań lekarskich,
  - b) z powodu rażącego naruszenia obowiązujących przepisów sanitarnych,
  - c) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu Ubezpieczony bądź osoby, którymi się posługiwał wędziły lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć.

§ 57. Klauzula Nr 23 rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wyrządzone w mieniu (rzeczach) wniesionych przez gości hotelowych w związku z prowadzeniem działalności hotelarskiej

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem zapłacenienia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki strony postanowiły, co następuje:

- 1) Zakres ubezpieczenia rozszerzony zostaje o odpowiedzialność cywilną, gdy w związku z prowadzoną działalnością hotelarską Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepi-

- sów prawa do naprawienia szkody w rzeczach wniesionych przez gości hotelowych.
- 2) Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wynikłe z czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz odpowiedzialność cywilną z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa).
  - 3) PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe w:
    - a) mieniu (rzeczach) oddanych na przechowanie,
    - b) sprzęcie elektronicznym i optycznym,
    - c) pojazdach lub ich wyposażeniu albo rzeczach w nich pozostawionych.

§ 58. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi bądź zażalenia dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2, adresatem skargi bądź zażalenia oraz właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Centrum Likwidacji Szkód PZU SA właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.
3. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
4. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
5. Zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy oraz Ubezpieczonego, powinny być składane na piśmie lub przesłane listem poleconym.
6. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest do informowania PZU SA o każdej zmianie adresu. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony zmienił adres zamieszkania bądź siedziby i nie zawiadomił o tym PZU SA, pismo PZU SA skierowane pod ostatni znany adres Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego uważa się za skutecznie doręczone.
7. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
8. OWU w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 kwietnia 2010 r.

PREZES ZARZĄDU PZU SA

Andrzej Klesyk

CZŁONEK ZARZĄDU PZU SA

Witold Jaworski